МЕХАНИЗАТОР — ПАХТАЗОР ШУНҚОРИ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

46-йил чиқиши
№ 195 (12.849).
22 АВГУСТ 1964 ЙИЛ ШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

Кеча Тошкентда ёш пахтакор-механизаторларнинг Бутуниттифоқ тўртинчи слёти ўз ишини тамомлади.

Слёт қатнашчилари баланд руҳ билан КПСС Марказий Комитетига, КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. С. Хрушчевга хат ва барча пахтакор-механизаторларга қарата мурожаат қабул қилдилар.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига, КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси

ЎРТОҚ НИКИТА СЕРГЕЕВИЧ ХРУШЧЕВГА

Биз, ёш пахтакор-механизаторлар Бутуниттифоқ кенгашининг қатнашчилари, пахтакор республикалар — Ўзбекистон, Қозоғистон, Озарбайжон, Қирғизистон, Тожикистон, Арманистон ва Туркманистондаги барча комсомол ва ёшлар номидан фарзандлик меҳр-муҳаббати ва беҳад миннатдорчилик туйғуси билан совет халқи барча ғалабаларининг илҳомчиси ва ташкилотчиси — Коммунистик партия ленинчи Марказий Комитетига, содиқ ленинчи, халқ бахт-саодати учун толмас курашчи бўлган шахсан Сизга, азиз Никита Сергеевич, мурожаат қиламиз.

Биз ўз кенгашимизга шонли кунларда тўпландик. Ўзбекистон, Тожикистон ва Туркманистон меҳнаткашлари олтин кузнинг энг қизғин палласида ўз республикалари ва коммунистик партиялари 40 йиллигини нишонлайдилар, жонажон Совет Иттифоқи Коммунистик партиямиз раҳбарлиги остида совет халқларининг қардошлик оиласида босиб ўтилган шонли йўлга якун ясайдилар.

Биз, ёш авлод вакилларини, Коммунистик партия билан Ленин комсомоли социалистик Ватанга чексиз муҳаббат ва садоқат руҳида тарбияладилар, биз коммунизм меҳнат билан ва фақат меҳнат билан барпо бўлишини биламиз. Шунинг учун биз XXII съезд қарорларини, КПСС Программасини бажаришга шахсан ҳисса қўшишга, партия Марказий Комитетининг бўлажак Пленумини муносиб кутиб олишга ҳаракат қилмоқдамиз. Бепоён пахтазор далалар биз, пахтакорлар учун коммунистик мўл-кўлчилик йўлида олиб борилаётган курашнинг ҳал қилувчи фронтидир.

Мана шунинг учун ҳам, Никита Сергеевич, кенгашимизга йўллаган табрикномангизда Сиз ёш пахтакорлар меҳнатига юксак баҳо берганингизга биз беҳад хурсанд бўлдик. Сизнинг: «Мамлакатимизда пахта етиштиришни кўпайтириш учун кураш намунасини ёшлар кўрсатмаса, ким кўрсатади» — деган сўзларингиз ёш пахтакорларнинг юрагига чуқур жо бўлиб қолди.

Биз биламизки, пахта — Ватан бойлиги! Пахта кўпайса мамлакатимизнинг қудрати оша беради, халқ турмушининг моддий ва маданий савияси юқори кўтарила беради.

Ҳозир далаларимизда мўл ҳосил етилиб келмоқда. Биз ҳозирги замон техникасининг муваффақиятларидан кенг фойдаланиб, ана шу ҳосилни жуда қисқа муддат ичида сира нобуд қилмасдан териб олишга ваъда берамиз.

Сизнинг комплекс механизациялаштириш машъаллари маҳоратини мукаммал эгаллаб олингиз, химия ютуқларидан, илғор агротехникадан кенг фойдаланингиз, деган чақириғингиз — бундан буён қиладиган ишларимиз учун жанговар программадир. Биз теримни шайланиб кутиб олиш учун ҳамма чораларни кўрамиз, «оқ олтин»ни машиналарда териб олиш учун техникани ва далаларни намунали равишда тахт қилиб қўямиз.

Бу йил комсомол-ёшларнинг комплекс механизациялашган бригада ва звеноларидан 780 таси Ўзбекистон далаларида, 517 таси Озарбайжон далаларида, 158 таси Тожикистон далаларида, 55 таси Қозоғистон далаларида, 60 таси Туркманистон далаларида, 284 таси Қирғизистон далаларида, 42 таси Арманистон далаларида пахтадан мўл ҳосил олиш учун курашмоқда. «Зангори кема»ларнинг минглаб ёш капитанлари профессионал-техника билим юртларида, «Сельхозтехника» бирлашмалари қошидаги қисқа муддатли курсларда, колхоз ва совхозларда, саноат корхоналарида ўқиб чиқди. Шоферлар, тракторчилар, ишчилар ва студентлар орасидан жамоатчилик асосларида механизаторлар тайёрлаш ҳаракати кенг қулоч ёзди, бу эса ҳар бир машинадан яхшироқ фойдаланишга имкон беради. Сизнинг маслаҳатингизга амал қилиб, биз ҳамма пахта териш машиналарининг тўла қувват билан, икки сменада ишлатилишига эришамиз.

Урта Осиё, Қозоғистон ва Закавказье республикаларининг ёш механизаторлари барча пахтакорлар билан қўлни-қўлга бериб, бу йил 5 миллион 222 минг тонна «оқ олтин» ундириш учун курашмоқдалар.

Бизнинг олдимизда жанговар вазифа турибди, шу йил кузда Ўзбекистонда 750 минг тонна, Тожикистонда 90 минг тонна, Қирғизистонда 45 минг тонна, Туркманистонда 85 минг тонна, Озарбайжонда 80 минг тонна, Қозоғистонда 25,2 минг тонна, Арманистонда 3,5 минг тонна пахтани машиналарда териб олишда колхоз ва совхозларга ёрдам бермоғимиз керак. Бу вазифани сўзсиз бажариш учун кураш ҳар биримизнинг шарафли ишимиздир.

Агар ҳар қайси машина билан ақалли 80 тоннадан пахта терилса, белгиланган топшириқлар анча ошириб бажарилишини биз биламиз. Чунки пахтакор республикаларда атоқли механик-ҳайдовчиларнинг кўпи мавсумда 100 тоннадан ортиқ пахта териб олмоқда. Бу, ҳар бир механизаторнинг каттагина резервлари ва имкониятлари борлигидан далолат бериб турибди.

Бизнинг ўрнак олсак, ўргансак арзийдиган кишиларимиз бор. Жавод Кўчиев, Валентин Тюпко, Турсуной Охунова сингари машина теримининг машъаллари, мамлакатнинг атоқли пахтакорлари ёнида ҳозир ёш авлоднинг ажойиб вакиллари — Ҳалимахон Шомирзаева, Райҳон Ўсkenбоева, Ҳожи Амиров, Шоди Расулов, Омон Чориев, Мамажон Дадажонов, Искандар Юсупов, Қувондиқ Абдураззоқов, Алирза Гасанов ва бошқа шу каби кўпгина ёшлар жавлон уриб меҳнат қилишяпти.

Биз, ёш пахтакорлар Бутуниттифоқ кенгашининг қатнашчилари, Урта Осиё, Қозоғистон ва Закавказьедаги барча комсомоллар ва ҳамма ёшлар номидан Коммунистик партия Марказий Комитетини, қадрдон Никита Сергеевич, шахсан Сизни ишонтириб айтамизки, ёшлар партия билан халқнинг умидлари ва юксак ишончини оқлайдилар, КПСС Марказий Комитетининг бўлажак Пленумини меҳнатда янги зафарлар билан кутиб оладилар, коммунизм қурилиши ишига ўзларининг бутун куч-қувватларини, билимларини сарфлайдилар, ёш қалбларининг бутун ҳароратини бағишлайдилар!

ЁШ ПАХТАКОР-МЕХАНИЗАТОРЛАР БУТУНИТТИФОҚ КЕНГАШИНИНГ ҚАТНАШЧИЛАРИ.

Тошкент шаҳри, 1964 йил 21 август.

ПАРТИЯ-ДАВЛАТ КОНТРОЛЬ ПОСТЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИ

СУВ ИСРОФ ҚИЛИНМАСИН!

Сайфи Абдураззоқов бошлиқ бригаданинг 12 гектар майдондаги ғўзаси нотўғри суғорилган. Картанинг пастроқ жойлари кўллатиб юборилган, талай ердаги ғўза сувга қонмай қолган. Умар Худойқулов, Худойқул Раҳимқулов ўртоқлар бошлиқ 1 ва 4-бригадаларда ҳам шундай нуқсонларга йўл қўйилган. Суғорилган участкаларда ер етилиши биланоқ қатор оралари ўз вақтида юмшатилмаган, культивация сифатсиз ўтказилган. Оқибатда кесак кўчиб, анча туп ғўза нобуд бўлган. Бригада бошлиқлари ишнинг сифатига эътибор бермаганлар.

Кўпчилик бригадаларда сувдан тежаб-тергаб фойдаланишга эътибор берилмаётир. Оқибатда кечалари сув томорқаларга оқмоқда.

М. ОМОНОВ,
Булунғур бошқармасидаги «Москва» колхози кўмаклашувчи группасининг раиси.

ЭГАСИ БОРМИ?

Мен Совет Армияси сафида хизмат қилмоқдаман. Ўтган йили Сирдарё областидаги Зомин посёлкасида бўлганимда, Охунбобоев кўчасида бир автоприцепга кўзим тушган эди.

Бу йил яна отпуска билан Зоминга келдим. Ўша кўчада, ўша эски таниш автоприцеп ҳамон шалоғи чиқиб ётибди. Прицепни суратга туширдим. Унинг бортига Ленин номли колхоз, 1-участка деб ёзиб қўйилган.

Мен бундай техниканинг қадрини яхши биламан. Олдин Титов номли 6- совхозда механик бўлиб ишлар эдим. Бу прицеп билан қанча-қанча пахтани ва бошқа юкларни ташиш мумкин. Афсуски, айрим раҳбарларнинг бепарволиги оқибатида прицеп ҳеч кимга фойда келтирмай ётибди. Унинг эгаси борми? Бўлса, у қандай масъулиятсиз киши?!

САЛОХОВ,
младший сержант.

ЮКСАК ИШОНЧНИ ОҚЛАЙЛИК

Азиз ўртоқлар!

Қалбларимиз шодлик ва ифтихор туйғуларига тўлиб тошди. Қадрдон ва ғоят севимли дўстимиз Никита Сергеевич Хрушчев ёш пахтакорлар Бутуниттифоқ кенгаши қатнашчиларини КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати номидан қизғин ва самимий табриклади.

Ёш пахтакор-механизаторлар Бутуниттифоқ кенгаши қатнашчиларининг мамлакатнинг пахтакор республика ва областларидаги барча механизаторларига, бригада бошлиқларига, колхозларнинг, совхозларнинг, ишлаб чиқариш бошқармаларининг, «Сельхозтехника» бирлашмаларининг раҳбарларига, қишлоқ хўжалик мутахассисларига, барча қишлоқ ёшларига

МУРОЖААТИ

«Сиз, механизаторлар пахта ҳосилини қандай қилиб тезроқ, яхшироқ ва нобудгарчиликка йўл қўймай териб олишдек катта ва муҳим вазифани муҳокама қилиш учун тўпландингиз. Механизатор эса қишлоқда энг ҳал қилувчи киши, ҳосилнинг тақдири унинг меҳнатига ва маҳоратига кўп жиҳатдан боғлиқ», — Никита Сергеевичнинг бу сўзлари традицион учрашувимизнинг ўзига хос шиори бўлиб қолди.

Н. С. Хрушчевнинг мактубида ёш пахтакорларнинг меҳнатига юксак баҳо берилди, пахтачиликни комплекс механизациялаштириш учун курашни давом эттириш ишида катта-катта вазифалар қўйилди.

Никита Сергеевичнинг кенгашимизга юборган табрикномаси — пахта етиштиришни кўпайтириш тўғрисида партия кун сайин қилаётган ғамхўрликнинг яна бир ёрқин кўриниши, биз, ёш деҳқонларга, билдирилган ишончнинг ифодасидир. Биз ўз кенгашимизда ана шу юксак ишончни қандай қилиб шараф билан оқлаш, Никита Сергеевич берган яхши маслаҳатлар ва кўрсатмаларни бажариш ҳақида гаплашиб олдик. Никита Сергеевичнинг бу маслаҳатлари ва кўрсатмалари биз учун кураш программаси, ҳаракат қилиш қўлланмаси бўлиб қолмоғи керак.

Ўзбекистон, Туркманистон ва Тожикистон меҳнаткашлари кузда ўз республикалари ва коммунистик партияларининг 40 йиллигини тантана билан нишонлайдилар. Ўрта Осиёдаги қишлоқ меҳнаткашлари мана шу шонли воқеа арафасида пахтадан мўл ҳосил етиштириб, 1964 йилда Ватанга камида 4.851 минг тонна пахта бериш учун мусобақани кенг авж олдириб юбордилар. Озарбайжон, Жанубий Қозоғистон, Арманистон деҳқонлари ҳам ўз зиммаларига катта-катта мажбуриятлар олишган.

Комплекс механизация асосида ҳар центнер пахта таннархини камайтириш учун бошланган ҳаракат ҳамма республикаларда кенг қулоч ёзди. Бу ҳаракатга Ўзбекистоннинг донгдор механизаторларидан В. А. Тюпко билан Ж. Кўчиев бошчилик қилдилар. Ҳозир мамлакатдаги пахта далаларида 3.000 га яқин комплекс механизация бригадалари ишлаб турибди. Бир миллион тоннадан ортиқ, яъни ўтган йилдагидан 1,5 баравар кўп пахтани машиналарда теришга қарор қилинди. Ҳосилнинг деярли ҳаммаси тайёрлов пунктларига қоп-қанорсиз етказиб берилмоғи керак.

Азиз ўртоқлар!

Пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун биз ҳозиргача кўп ишлар қилдик. Далаларимизда баракали ҳосил етилиб келмоқда. Эндиликда энг асосий вазифа — пахтани ўз вақтида ва сира нобуд қилмасдан териб олиб, давлатга 5 миллион 222 минг тонна пахта топшириш ҳақида пахтакорлар қабул қилган мажбуриятни тўла бажаришдир.

Биз комсомол-ёшлар бригадаларининг ҳамма коллективларини, механик-ҳайдовчиларни ҳар гектаридан 30 центнер ва бундан ҳам кўпроқ пахта олиш учун курашга тағин ҳам активроқ қўшилишга чақирамиз.

Биз барча механик-ҳайдовчиларни терим даврида қаҳрамонлик кўрсатиб ишлашга — ўз машиналарининг бункерларидан камида 80-100 тонна «оқ олтин» тўкишга чақирамиз. Шунинг натижасида пахтакор-механизаторлар ўз машиналарида кам деганда қуйидаги миқдордаги пахтани муваффақият билан териб оладилар:

Ўзбекистонда	— 750 минг тонна
Тожикистонда	— 90 минг тонна
Туркманистонда	— 85 минг тонна
Озарбайжонда	— 80 минг тонна
Қирғизистонда	— 45 минг тонна
Қозоғистонда	— 25,2 минг тонна
Арманистонда	— 3.5 минг тонна

Ана шу марраларни эгаллаш учун курашда биз машъалларга — Жавод Кўчиев, Турсуной Охунова, Валентин Тюпко, Омон Чориев, Дилафрўз Ожақулиева, Шоди Расулов, Ҳалимахон Шомирзаева, Искандар Юсупов, Қувондиқ Абдураззоқов сингари машҳур механизаторларга тенглашишни мақсад қилиб олмоғимиз керак. Пахта етиштиришни кўпайтириш билан бир вақтнинг ўзида мамлакатда энг арзон пахта бераётган ана шу новатор механизаторларнинг маҳоратини мукаммал эгаллаб олиш — бизнинг энг муҳим вазифамиздир.

Бизнинг шиоримиз шуки, новаторлар эгаллаган марраны коллективлар ҳам эгаллаши керак!

Биз барча механизаторларни фақат аъло даражада ишлашга, пахтани ғоят сифатли қилиб теришга чақирамиз. Машиналарингизни яхшилаб созлаб қўйингиз, туплардан энг кўп пахта териб олишга ҳаракат қилингиз. Машина терими усталарининг тажрибасини ҳамма механик-ҳайдовчилар билиб олсин десангиз, ҳамма жойда амалий семинарларни терим бошлангунча, яъни ҳозирдаёқ ўтказингиз. Илғор механик-ҳайдовчилар, машҳур пахтакорлардан ўрнак олиб, ёш механизаторларни, қолоқларни оталиққа олингиз!

Биз колхоз ва совхозларнинг раҳбарларига, агрономларга бригада бошлиқларига, механизаторларга мурожаат қиламиз: теримни механизациялаштириш учун ҳамма шарт-шароитларни яратиб берингиз, машиналар айланадиган жойларни тайёрлаб қўйингиз, ўқарикларни кўмдириб, текислатиб ташлангиз, йўл ва кўприкларни ремонтдан чиқарингиз, суғоришни ўз вақтида тугаллангиз, далаларни ўтдан тозалатингиз.

Колхоз ва совхозларнинг меҳнаткашлари, механизаторлар, «Сельхозтехника» бўлимларининг ходимлари! Терим техникасини ишга тўла шайлаб қўйиш учун қолган кунлардан максимал фойдаланингиз. Комсомол-ёшларнинг ҳамма экипажлари 1 сентябргача далага чиқишга шай бўлиб турмоғи керак.

Бевосита дала шароитида пахта териш машиналарига қараш ва ремонт қилиш учун махсус бригадалар ташкил этилиши, кўчма автоустахоналар ва ремонт группаларидан кенг фойдаланилиши зарур.

Тайёрловчи ўртоқлар! Биз, механизаторлар, Никита Сергеевич Хрушчев наказини шараф билан бажара оламизми, пахта териш машиналарини албатта тўла қувват билан ишлатиб, пахтани тўппа-тўғри бункердан тайёрлов пунктларига юбориб тура оладиган қиламизми, — бу иш кўп жиҳатдан сизларга боғлиқ. Шу сабабдан, пахта териш машиналарининг бункеридан тўкилган пахтани далада қуритиб ва тозалаб ўтирмасдан, тўппа-тўғри тўхтовсиз қабул қилиб олишни таъминлангиз. Машиналарда териб олинган пахта тайёрлов пунктларига пешма-пеш қоп-қанорсиз етказиб берилади, бу эса сизларнинг айниқса пухта ишлашингизни талаб қилади. Пахтани қоп-қанорсиз олиб келган аравачаларнинг қабул пунктлари олдида тўхтаб қолишига йўл қўймангиз.

Қишлоқ хўжалик авиациясининг учувчилари! Дефолиацияни сифатли ўтказингиз. Машина терими учун ажратилган далаларни олдин ўрганиб чиқиш, зарур аппаратларни тахт қилиб қўйиш, самолётлар учиб қўнадиган майдончаларни тайёрлашда колхоз ва совхозларга ёрдам бериш керак.

Биз, кенгаш қатнашчилари, барча комсомол ташкилотларига ва «Комсомол прожектори» отрядларига мурожаат қиламиз. Сизлар — машинада пахта теришни оталиққа олдингиз. Ҳар бир дала «Комсомол прожектори»нинг контроли остида бўлмоғи керак. Механик-ҳайдовчи кадрлар тайёрлаш, техникани ва далаларни теримга ҳозирлаш, илғор тажрибани амалда жорий қилиш қандай бўлаётганини текшириб ва контроль қилиб борингиз.

Комсомол раҳбарлари, активлар! Ҳозир сизларнинг жойингиз далада, пахта ҳосилининг тақдири ҳал бўлаётган ердадир. Социалистик мусобақанинг ташаббускорлари бўлингиз, механизаторларнинг меҳнатини, маишати ва истироҳатини ташкил этиш тўғрисида кўпроқ ғамхўрлик қилингиз. Ҳар бир дала шийпони оммавий-сиёсий ишнинг маркази бўлиб қолсин!

Азиз ўртоқлар, дўстлар! Ватан биз, ёш пахтакорларнинг, меҳнатда шижоаткорлик кўрсатишимизни кутмоқда. Пахта мўл ҳосили учун, машина теримини намунали ўтказиш учун кураш — ҳозирги кунда бизнинг асосий вазифамиздир.

Н. С. Хрушчев ёш пахтакор-механизаторларнинг Бутуниттифоқ кенгашига юборган мактубида бундай деб ёзди: «Сиз, азиз дўстларга меҳнатда катта муваффақиятлар тилашга ва пахтани машинада териш соҳасида олдингизда турган масъулиятли вазифаларни шараф билан бажармоқ учун ёш пахтакор-механизаторлар ҳамма нарсани қиладилар, деб қатъий ишонч билдиришга ижозат бергайсиз».

Бу юксак ишончни оқлаш — ҳар бир пахтакор-механизаторнинг бурчидир!

ЁШ ПАХТАКОР-МЕХАНИЗАТОРЛАР БУТУНИТТИФОҚ КЕНГАШИНИНГ ҚАТНАШЧИЛАРИ.

ЁШ ПАХТАКОР-МЕХАНИЗАТОРЛАР КЕНГАШМОҚДА

Ўзларининг фидокорона меҳнатлари, маҳоратлари билан Ватанимиз пахтачилигини ривожлантиришда янгидан-янги муваффақиятларга эришаётган кишилар Навоий номидаги опера ва балет театрининг чароғон залларида тўпланиб, икки кун кенгашдилар. ВЛКСМ Марказий Комитети томонидан чақирилган ёш пахтакор механизаторларнинг Бутуниттифоқ тўртинчи кенгаши бу ерда ишини ишчанлик вазиятида ўтказди.

Никита Сергеевич Хрушчев юборган табрикномани кенгаш қатнашчилари ниҳоят даражада хурсанд бўлиб кутиб олдилар. Суғориладиган деҳқончиликни интенсивлашнинг ва, аввало, пахтачиликни комплекс механизациялашнинг кенг программасини амалга оширишда ёш механизаторлар кўрсатаётган хизматга партия ва ҳукумат берган юксак баҳо йигитлар ва қизларни коммунистик жамиятни тезроқ қуриш йўлида янги зўр ишлар қилишга илҳомлантирди.

Қардош республикаларнинг комсомол ташкилотлари юборган вакиллар барча ёш пахтакорларнинг фикр ва ҳисларини ифодалаб, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш йўлида мўлжалланган планларни ва олинган мажбуриятларни бу йил ошириб бажаришга ўзларининг маҳкам бел боғлаганликларини айтдилар.

ҲАР БИР МАШИНА — МОҲИР ҚЎЛЛАРГА

Ишнинг муваффақиятини одамлар ҳал қилади — кенгаш қатнашчиларининг ҳар бири ўз нутқида мана шу фикрни ифодалаб берди. Юксак мажбуриятларни бажармоқ, пахта теримини намунали ўтказмоқ учун кадрларни жой-жойига қўйиб ишлатиш, пахта териш машинасини ва бошқа қишлоқ хўжалик техникасини моҳир қўлларга топшириб қўйиш керак. Бу соҳада комсомол ташкилотлари кўп иш қилишлари лозим.

Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитетининг биринчи секретари **Р. Абдуллаева** ёш механизатор кадрлар тайёрлашга тааллуқли бир қанча муҳим масалаларни ўз нутқида айтиб ўтди.

— Республика комсомол ташкилоти «зангори кема» ҳайдовчилари маҳоратини оширишга етарли эътибор бермаганлиги учун, — деди у, — ёш пахтакорларнинг Бутуниттифоқ учинчи слётида тўғри танқид қилинган эди. Бу танқиддан зарур хулосалар чиқариб олинди. Ўтган йилнинг ўзидаёқ профессионал техника билим юртларида ва «Узсельхозтехника» курсларида 20 минг ёш механизатор тайёрланди. Ҳаммаси бўлиб юз мингга яқин кишига механизаторлик касби ўргатилди.

Пахтани машинада териш усталаридан 300 кишининг ҳар бири хизмат кўрсатган механизаторлар Маҳбуба Насриддинова ва марҳум Меликўзи Умрзоқов ташаббуси билан беш кишини механизатор қилиб тайёрлашга сўз берди ва ўз ваъдасининг устидан чиқди. Улар бир ярим минг механик-ҳайдовчига ўз маҳоратларини ўргатдилар.

Илғор тажриба мактаблари жуда яхши натижалар берди. Ҳозир ҳар бир ишлаб чиқариш бошқармасида шундай мактаблар бор. Машҳур новаторлар Валентин Тюпко ва Жавод Кўчиев ёшларга бутун қишлоқ хўжалиги йили давомида таълим бериб келмоқдалар.

Бу йил республиканинг пахта далаларида минглаб терим машиналари ишлайди. Бу машиналардан яхшироқ фойдаланиш, ҳосилни ўз вақтида териб олиш учун ҳар бир агрегатни икки смена ишлайдиган қилиш керак. Бунинг учун кўпгина механизаторлар талаб қилинади.

Сирдарё ишлаб чиқариш бошқармасининг комсомол ташкилотлари тракторчилар, слесарлар, шофёрлардан 860 кишини терим бошлангунча механик-ҳайдовчи қилиб тайёрлашга сўз бердилар. Жамоатчилик асосида бошланган бу ишни Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитети маъқуллади.

Тошкент, Самарқанд ва Андижон олий ўқув юртларининг студентлари механизаторлик касбини қисқа муддат ичида ўрганиб олишга қарор қилдилар. Студентларнинг бу ватанпарварлик ташаббусини ҳам маъқуллаш ва қувватлаш керак. Шу кунгача бир неча юз студент механик-ҳайдовчи касбини эгаллаб олди. Механик-ҳайдовчилик касбини ўрганаётган қизлар йилдан-йилга кўпайиб бораётганлиги ҳам бизни қувонтиради. Хоразм областининг комсомол ташкилотлари қиз-жувонлардан механизатор кадрлар тайёрлашга катта эътибор бермоқда.

Қишлоқда механизаторнинг роли йилдан-йилга ошиб бормоқда. Бироқ, комсомол ташкилотлари механизаторларни актив жамоатчилик ишига тортиш учун ҳали ҳам лозим бўлган чораларни кўрмаётирлар. Техника билимларини ёшлар ўртасида пропаганда қилиш учун новаторларимиздан тўла фойдаланаётирмиз, деб бўладими? Кўпинча айрим бригадалар комсомол-ёшлар бригадаси, деб аталса ҳам, аммо амалда уларнинг шундай эканлиги сезилмайди. Бундай бригаданинг дала шийпонида на газета, на журнал топилади, пахтакорлар орасида ҳеч қандай ташкилий-оммавий иш олиб борилмайди. Айрим механизаторлар машинани ипидан-игнасигача ўрганиб олган бўлсалар ҳам, лекин ўз билимларини бошқаларга ўргатмаётирлар. Комсомол ташкилотлари бундай механизаторларни техника тўгаракларига раҳбар қилиб қўйсалар бўлмайдими?

Ўзбекистон комсомол ташкилотлари механизаторларни жамоатчилик ишига кенг тортишни, уларни бригадалар ва звеноларга раҳбар қилиб қўйишни мўлжаллаб турибди.

Бу йил республиканинг ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллиги байрам қилинади. Комсомоллар ва ёшлар бу юбилейни муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олишга ҳозирланмоқдалар.

Дала ишларини механизациялаш даражаси тинимсиз ошиб бораётган қишлоқ хўжалик тараққиётининг ҳозирги босқичида янги техника ўз қўлига топшириб қўйилган кишилар ҳар томонлама билимли бўлишлари лозим. Машина ҳайдашни яхши билишнинг ўзигина кифоя қилмайди. Механизатор прогрессив агротехникани мукаммал билиши, экономика асосларини ўрганиб олиши мутлақо зарур. Тожикистон ССР Матчоҳ ишлаб чиқариш бошқармасидаги Куйбишев номли колхозда комплекс механизация бригадасининг раҳбари, СССР Олий Советининг депутати **Хожи Амиров** ўз нутқида шу фикрни айтиб ўтди. Бу бригадада ўтган йил пахтанинг ҳар центнери 12 сўм 70 тийинга тушди. Бу йил бригада 100 гектар ернинг ҳар гектаридан 35 центнердан ҳосил етиштиришга ва ҳар бир центнер пахтанинг таннархини 6-7 сўмга туширишга қарор қилди. Бригадада дала ишларининг ҳаммаси кенг машиналаштирилган, минерал ўғитлардан моҳирлик билан фойдаланилмоқда.

Туркманистоннинг Мари ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Совет» колхозидан келган механик-ҳайдовчи **М. Нурмамедова** тажрибани ҳар ким эгаллаб олиши мумкин, деди. Бу қиз биринчи марта ўтган йил терим машинасида ишлаб, 50 тонна пахта терди. Бу йилги мавсумда эса у хийла катта натижага эришишни мўлжаллаб турибди.

Нурмамедова бу йил бир неча ой чопиқ тракторида ишлади. У, ҳар куни ўрта ҳисобда 6-8 гектар ғўзани культивация қилди. Коммунистик меҳнат зарбдори деган фахрий ном олиш учун мусобақага қўшилган Нурмамедова терим мавсумида ўтган йилдагига қараганда икки баравар кўп пахтани машинада териб олишга, яъни мавсумда камида 100 тонна пахта териб топширишга жазм қилиб қўйди.

(Охири иккинчи бетда).

КОММУНИСТИК МЕҲНАТ УЧУН

АНДИЖОН. (ЎзТАГ). Қишлоқдаги коммунистик меҳнат ҳаракати зарбдорлари ва қатнашчиларининг биринчи область съезди Андижонда ўтказилди.

Қишлоқ область партия комитетининг биринчи секретари А. Ҳайдаров съездда доклад қилди.

Съездда Қўрғонтепа ишлаб чиқариш бошқармаси партия комитети секретарининг ўринбосари А. Мамажонов, Ленинск пахта заводи мастери М. Юсупов, Андижондаги Куйбишев номли колхознинг бригада бошлиғи Э. Жакбаров, Избосkandаги Охунбобоев номли колхознинг партия комитети секретари Х. Турғунов, Москва ишлаб чиқариш бошқармасидаги Киров номли колхознинг раиси М. Тошхўжаевлар ҳам сўзга чиқди.

Қирғизистон дала меҳнаткашлари делегациясининг раҳбари Б. Дрижак мусобақадош ўртоқларини табрикладилар.

ЁШ ПАХТАКОР-МЕХАНИЗАТОРЛАР КЕНГАШМОҚДА

(Боши биринчи бетда).

Конструкторлар, деди у, ингичка толали пахтани териб берадиган иш унуми юксак машиналар яратишлари керак. Туркман пахтакорлари бу вазифанинг тезроқ ва муваффақиятли ҳал қилинишидан айниқса манфаатдордирлар.

Қирғизистон комсомоли Марказий Комитетининг секретари **В. П. Лобусов** қилинган ишларни анализ қилиб, ёшлар бригадаларига ва звеноларига раҳбарликни такомиллаштириш муҳимлигини айтиб ўтди. Республика комсомол ташкилотлари шу коллективларга энг яхши йигит ва қизлардан тўрт мингдан кўпроқ кишини юборди. Ҳар бир ишлаб чиқариш бошқармасида ёшлар учун курслар ташкил этилди, терим машинасида ишловчи ҳайдовчиларнинг слётлари ва семинарлари ўтказилди. Ёшлар бригадалари ва звеноларида комсомол группалари тузилди. Қизлардан механизатор кадрлар тайёрлашга катта эътибор берилди. Уларнинг кўплари Турсуной Охунованинг муносиб издошлари бўлиб қолдилар.

Комсомол ташкилотлари КПСС Марказий Комитети февраль Пленумининг қарорларини бажариб, пахтадан мўл ҳосил олаётган илғорларнинг тажрибаларини ёшларга ўргатишга, уларнинг билимларини тўхтовсиз оширишга кўп эътибор бермоқдалар. Терим мавсуми бошлангунча пахта териш машиналарининг ҳаммаси кунига икки смена бўлиб ишлайдиган тажрибали ҳайдовчилар билан таъминланади.

Ўзаро текшириш натижалари баъзи колхозлар ва совхозларда техникага ҳали ҳам етарли эътибор берилмаётганлигини кўрсатди. «Комсомол прожекторчилари» шу соҳада ўз сўзларини айтишлари керак. Техникани шикаст етказмай сақлаш, ундан моҳирлик билан фойдаланиш комсомол ташкилотларининг энг биринчи вазифасидир.

Никита Сергеевич Хрушчев Қирғизистон республикасига иккинчи Ленин орденини топшираётганида республика пахтакорларининг маҳоратига юксак баҳо берди. Бу юксак баҳо, деди нотиқ, қишлоқ хўжалик меҳнаткашларини ишда янги муваффақиятлар қозонишга илҳомлантирмоқда. Қирғизистоннинг ёш пахтакорлари меҳнат ва маблағларни энг кам сарфлаб, «оқ олтин» етиштиришни бутун чоралар билан кўпайтириш йўлидаги мусобақага муносиб ҳисса қўшмоқ учун ўзларининг бутун куч ва ғайратларини сарфлайдилар.

СЎЗНИНГ УСТИДАН ЧИҚИШ— МЕХАНИЗАТОРНИНГ ШАРАФЛИ ИШИ

Мамлакатнинг донгдор механизатори, Ўзбекистон ССР Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармасидаги Киров номли колхознинг комсомол-ёшлар бригадаси раҳбари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **Турсуной Охунова** пахтадан жуда кам ҳосил олаётган қолоқ бригадага қандай қилиб раҳбарлик қилганлигини гапириб берди. Бу бригада техникадан яхши фойдаланиб, ғалаба қозонди. Коллектив мўл ҳосил олишга эришди, эндиликда илғорликни қўлдан бермай турибди. Бу йил баҳор ноқулай келганлигига қарамай, бригада мўл ҳосил етиштирмоқда.

— Кенгаш қатнашчиларига ваъда бериб шуни айтаманки, — деди Т. Охунова, — биз Ўзбекистон ССРнинг ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллигини ўз мажбуриятларимизни бажариш билан нишонлаймиз. Зарур техниканинг ҳаммасини теримга ўз вақтида тахт қилиб қўямиз. Сўзда туриш — ҳар бир механизаторнинг шарафли иши.

Қирғизистон ССР Аравон ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Партия XXII съезди» колхозининг механик-ҳайдовчиси **Ҳ. Шомирзаева** Т. Охунованинг бу фикрини қувватлаб бундай деди:

— Қирғизистон механизаторлари қардош республикалардаги ўз ўртоқларидан кейинда қолмайдилар ва берган ваъдаларида қаттиқ турадилар. Мен ўзим бу йил «ХВС-1,2» терим машинасида ишлаб, 180 тонна «оқ олтин» топширишга сўз бераман. Ҳамма комсомолларни, барча йигит ва қизларни мусобақага чақираман.

Тожикистон ССР, Восе ишлаб чиқариш бошқармасидаги Ленин номли колхоз комсомол-ёшлар бригадасининг раҳбари **Г. Фироқова** сўзга чиқиб, бундай деди:

— Пахтакор республикалар механизаторларининг терим бошланиш олдидан учрашувларини ўтказиш яхши традиция бўлиб қолди. Яқинда Тожикистон пойтахти — Душанбада механизаторларнинг кенгаши бўлиб ўтди. Бу кенгашда азиз меҳмонимиз Турсуной Охунова ҳам қатнашди. У мени мусобақага чақирди. Бу чақириқни қабул қиламан ва шу йил кузда камида 200 тонна пахта теришга ваъда бераман.

Ленин номли колхозда бутун техника ремонт қилиб қўйилди. Олтита комплекс механизация бригадасида механик-ҳайдовчиларнинг ҳаммаси қайта тайёрланди. Комсомоллар пахтаси машинада териладиган далаларни алоҳида назорат қилиб турибдилар. Бу далаларда битта ҳам чаноқдаги пахта қўлда териб олинмайди.

Уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамроқул Турсунқулов кенгаш қатнашчиларини кекса пахтакорлар номидан қизғин табриклади.

— Комсомол деган ном, — деди у, — жуда улуғ ном. Ленин васиятларига содиқ бўлиб келаётган комсомоллар ҳамиша курашимизнинг, қурилишимизнинг энг қийин участкаларида ўз ғайратларини кўрсатмоқдалар. Ёш Советлар республикасига душманлар ҳужум қилган йилларда Совет ҳокимияти бу ҳужумни енгиб, ўзини ўзи ўнглаб олаётган вақтларда комсомоллар партиянинг чақириғи билан олдинги позицияларда туриб курашдилар. Улар босмачиликка қарши курашда ҳам, ер ислоҳотини ўтказишда ҳам, хотин-қизларни озод қилишда ҳам, қишлоқ хўжалигини коллективлаштиришда ҳам актив қатнашдилар.

Комсомол ҳамиша ҳамма янги, илғор ишларни бошловчи бўлди, ҳамиша эскиликка қарши курашди. Омоч билан қандай ишлаганлигимизни ҳали унутганимиз йўқ. Илгари биз бир кунда бир гектар ернинг ўндан бирини аранг шудгор қилар эдик, ҳозир эса техникани эгаллаб олган комсомоллар кунига 15-16 гектар ерни ҳайдаб берадилар. Бизда механизаторлар илгари ҳам бор эди. Лекин 1954 йилдан кейингина техникадан чинакам тўғри, самарали фойдалана бошладик. Партия, ҳукумат, шахсан Никита Сергеевич Хрушчев бизни ана шундай қилишга даъват этдилар. Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг ташаббуси билан ғўза қатор ораларини икки ёқлама ишлаш кенг жорий қилинди, бу эса пахтакорнинг меҳнатини анча енгиллаштирди, пахта ҳосилдорлигини оширишда ёрдам берди.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев пахтачиликда энг қийин иш бўлган теримни механизациялашга жуда катта эътибор берди. Пахтачиликдаги техника тараққиётининг ажойиб самараларини ҳар қадамда сезиб турибмиз. Бу ишларнинг ҳаммаси учун жонажон партияга, Совет ҳукуматига, Никита Сергеевич Хрушчевга катта раҳмат.

Ҳосилни йилдан-йилга ошириш, инсон меҳнатини эса тобора енгиллаштириш учун энди бизда бутун шароит яратиб берилган. Сиз, комсомоллар, ёш механизаторлар ҳам, дейди Ҳ. Турсунқулов, техникани тараққий эттириш ишини янада олға силжитишингиз, саноатимиз ишлаб чиқараётган машиналарни тағин ҳам яхшироқ эгаллаб олишингиз лозим.

Бугун орамизда жаҳонда биринчи космонавт-учувчи Юрий Гагарин ўтирибди. Энг мураккаб, энг ақлли техникани бошқариш маҳоратини эгаллашда биз ундан, унинг космосдош ўртоқларидан ўрнак олишимиз лозим. Улар «Восток» кемаларини космосда нақадар аниқ ва маҳорат билан учираётган бўлсалар, биз ҳам «зангори кема»ларни шундай зўр маҳорат билан юритишимиз лозим. Ҳар бир комсомолнинг, барча йигит ва қизларнинг вазифаси—мана шу.

ДЕҲҚОНЧИЛИК МАДАНИЯТИНИ ОШИРИШ—ЁШЛАРНИНГ ШИОРИ

Ўзбекистон ССР Андижон областидаги «Совой» совхозининг директори **У. Саримсоқов** сўзга чиқиб, бу машҳур хўжаликнинг ажойиб ишларини кенгаш қатнашчиларига гапириб берди.

Ўтган йил бу совхозда 5.5 минг гектардан кўпроқ ерга экилган пахтанинг ҳар гектаридан 34.4 центнердан ҳосил олинди. План 129.3 процент бажарилди. Совхозда 30 центнердан кам ҳосил олаётган битта ҳам бригада йўқ. Етти йилликнинг беш йили ичида совхоз мамлакатга пландан ташқари 9604 тонна биринчи сорт пахта берди.

10 йилдан бери бу совхоз бир марта ҳам кам ҳосил олгани йўқ, пахтанинг ҳар центнерини етиштиришга сарфланаётган меҳнат ва маблағни узлуксиз камайтирмоқда, пахта сифатини оширмоқда. Комплекс механизация жорий қилинганлиги, пахта машинада териб олинаётганлиги туфайли пахтачилик хўжаликнинг жуда рентабель тармоғи бўлиб қолди. 1956 йилдан бери совхозда пахта териш машинасидан дадил ва кенг фойдаланилмоқда. Бу эса катта иқтисодий самара бермоқда, ишчиларни пахта теришдаги оғир меҳнатдан қутқармоқда.

Пахтани машинада териш кенг жорий қилинганлиги туфайли ўтган йил совхоз пахта тайёрлаш планини 20 иш кунида бажарди, айрим бригадалар эса ўз планларини ҳатто 8-10 кун ичида бажариб қўйди. 164 механик-ҳайдовчи «ХВС-1,2» машинасида ишлаб, айрим кунларда планнинг олти процентига тенг келадиган ва ундан ҳам кўпроқ пахта топшириб, 10-13 минг теримчининг ишини бажариб турди. Ўтган йил кузда терим ишларига шаҳардан ёрдамчилар чақирилмади.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев пахта теришни комплекс механизациялаш туфайлигина пахта етиштиришда ва пахтакорларнинг меҳнат унумдорлигини оширишда янги муваффақиятларга эришиш мумкин, деган кўрсатмаларини «Совой» совхозининг коллективи асло унутмайди. Бу йил ҳам пахтани машинада териб олмоқ учун ҳозирдан бошлаб хўжаликни дефолиантлар билан таъминлаш керак. Ғўза баргларини тўктириш ишлари жуда қисқа муддат ичида ўтказилиши лозим.

КПСС Марказий Комитети февраль Пленумининг қарорида «Совой» совхози юксак даражада рентабель ишлаётган хўжаликлардан бири эканлиги кўрсатиб ўтилди. Совхоз коллективи партиянинг юксак баҳосига иш билан жавоб бериб, республиканинг ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллигини муносиб кутиб олишга тайёрланиб, бу йил гектар бошига камида 35 центнер «оқ олтин» топшириш мажбуриятини олди. Совхоз меҳнаткашлари бу йил 19250 тонна пахта етиштириб, уни давлатга топшириш учун бутун кучларини сарфлайдилар. Ҳозир далаларда ҳосил тўплаш ва уни сақлаб қолиш ишлари зарбдорлик билан олиб борилмоқда.

Механик-ҳайдовчиларнинг ҳаммаси ишдан ажралмай туриб, ўз малакаларини оширмоқдалар. Пахта териш машиналарининг ҳаммаси ва пахта ташийдиган тележкалар терим ишларига сентябргача тахт қилиб қўйилади. Далалардаги пахтанинг ҳаммаси машиналарда териб олинади.

Озарбайжон ССРдаги Курдамир ишлаб чиқариш бошқармаси агрохимия лабораториясининг мудири **Светлана Жоннёрова** қишлоқда агрохимия лабораториясининг аҳамияти ошиб кетганлигини кўрсатиб ўтди, қишлоқ химиклари пахтакорларга катта ёрдам кўрсатаётганликларини айтди.

Озарбайжонда пахта ҳосилдорлигини ошириш тажрибалари бир неча йилдан бери ўтказилиб келмоқда, нефтдан ҳосил қилинган ўстирувчи модда ёрдами билан яхши натижалар қўлга киритилди. Шундай модда қўшиб ивитилган чигит анча тез униб чиқади: одатдагидан 2-3 кун олдин униб чиққан бу чигитнинг ниҳоллари ҳам тезроқ ривожланади ва тезроқ шоналайди, бундай ғўзанинг кўсаклари одатдагига қараганда тахминан 8-9 кун олдинроқ очилади. Далаларда ўтказилган тажрибаларнинг натижалари ҳар бир гектардан олинадиган ҳосил 3-5 центнер кўпайганлигини кўрсатиб турибди.

Бу ўстирувчи модданинг самарали эканлиги тўғрисида турли кенгашларда ва матбуотда кўп айтилди, лекин бу модда пахтачиликда ҳали ҳам лозим бўлган даражада қўлланилмаётир.

Бутуниттифоқ пахтачилик илмий тадқиқот институтидаги гербицидлар ва дефолиантлар бўлимининг мудири **Т. З. Зокиров** сўзга чиқиб айтдики, пахтани машинада теришнинг муваффақияти дефолиацияни ўз вақтида ва яхши сифатли қилиб ўтказишга кўп жиҳатдан боғлиқ. Дефолиация қилинмаган далаларда ёки бу иш ёмон ўтказилган участкаларда машиналар ишлай олмайди, пахтани ғўза барглари билан қўшиб тераверади.

Ўтказилган тажрибалар шуни кўрсатдики, дефолиация ўтказилганидан кейин пахтани машинада 15-20 октябргача батамом териб олиш мумкин, олдиндан ғўза барглари тўктирилмаган тақдирда эса пахтани қўлда териш кеч кузгача чўзилиб кетади.

Айрим раҳбарлар ва мутахассислар дефолиация қилинган ғўзанинг ҳосили камайиб кетади, деган бутунлай нотўғри фикрни, афсуски, ҳали ҳам тарк қилганлари йўқ. Пахтани машинада териб олишни истамаган кишиларгина шундай гапларни айтишлари мумкин.

Ҳозир давлат пахтакорларга хилма-хил дефолиантлар бермоқда. Бундан 10 йил муқаддам пахтачиликда фақат битта дефолиант—кальций цианамиди ишлатиб келинган бўлса, ҳозир яхши натижалар берадиган кўпгина дефолиантларни ишлатиш мумкин. Шу хилма-хил дефолиантлар бу йил колхоз ва совхоз далаларида кенг қўлланилади.

Ҳар бир ёш механизатор ғўза баргларини тўктириш ишларини юксак даражада ва энг яхши муддатларда ўтказиш учун бутун ғайратини сарфлаши лозим. Шундай қилинганида пахта териш машиналаридан самарали фойдаланиш, пахтани машинада териш ва уни давлатга топшириш мажбуриятларини тўла бажариш мумкин бўлиб қолади.

ҲАММА ЯНГИЛИКЛАРНИ СИРА КЕЧИКТИРМАЙ ТУРМУШГА ТАТБИҚ ЭТАЙЛИК

Сўнгги ўн йил ичида, деди Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **В. А. Тюпко,** пахтакор хўжаликлар техника билан батамом қайта қуроллантирилди. Пахта етиштиришни ва теришни комплекс механизациялаштиришни тугаллашга ўтиш учун ҳозирдаёқ ҳамма колхоз ва совхозларда имконият бор.

Эндиликда механизатор фақат техникага эмас, ерга ҳам хўжайин бўлиб қолди. Тошкент области комплекс механизация асосида звенолаб ишлаш системасини жорий қилиш ва яратишда пионер бўлди. Энди областда янги типдаги звенолар ташкил этилмаган биронта ҳам хўжалик йўқ. Гарчи бу звеноларнинг ҳаммаси ҳам ҳали хўжалик ҳисоби асосида ишлаётган бўлмаса-да, лекин ана шу звенолар ҳозирги шаклда ҳам комплекс механизациянинг сўнгги босқичига олиб чиқувчи бир поғона ҳисобланади. Ана шу босқичга ўтилгач, звенога фақат механизатор раҳбарлик қилади. Бундай шароитда техникадан ғоят унумли фойдаланишга таалуқли ҳамма масалаларни ҳал қилиш анча осонлашиб, механизатор ҳосил учун, экишдан тортиб теримга қадар ҳамма босқичлардаги ишларнинг иқтисодий кўрсаткичлари учун жавоб беради.

Ўртоқ Тюпко 2-«Оққўрғон» совхозида ўз раҳбарлиги остида ташкил қилинган комплекс механизация звеноларининг ишлари тўғрисида гапириб, меҳнатни ташкил этишнинг янги формаси ўтган йилдаёқ ана шу звеноларда пахта етиштиришга сарфланадиган меҳнатни уч баравар ва пахта таннархини икки баравар камайтириш имконини берди, деди. Тюпкочи звенолар қатъий график асосида ишлаб, бу йил республика ва Ўзбекистон Компартияси юбилейигача планни бажаришга аҳд қилдилар, ҳар гектаридан 28 центнер «оқ олтин» олишга ваъда бердилар.

Нотиқ илғор тажриба мактабларининг ишига, фан ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этишга тааллуқли бир қанча масалаларга ҳам тўхталиб ўтди.

Давлат пахтачилик махсус конструкторлик бюросининг бошлиғи **Е. В. Радкевич** пахтачиликни комплекс механизациялаштириш учун янги машиналар яратиш ва мавжуд машиналарни такомиллаштириш тўғрисида гапиради. Агар ҳамма колхоз ва совхозлар шундай машиналар билан етарли миқдорда таъминлаб қўйилса, дейди у, пахтачиликда келажакка мўлжалланган меҳнат унумдорлиги даражасига ҳозирнинг ўзидаёқ эришиш мумкин. Бир центнер пахта етиштиришга 8-13 иш-соати сарфлаётган Валентин Тюпко, Мамажон Дадажонов, Жавод Кўчиев ва шулар каби бошқа кўпгина машъалларнинг тажрибаси худди шундан далолат бериб турибди.

Ерга тўкилган пахтани териб олувчи агрегат йўқлиги орқасида сўнгги вақтларгача пахта териш машиналаридан фойдаланиш самараси анча кам бўлиб келди. Давлат махсус конструкторлик бюросининг коллективи тўкилган пахтани териб олувчи ана шундай машина яратишга муваффақ бўлди, «Ўзбексельмаш» заводи бу йил ана шу машиналарнинг дастлабки туркумини тажриба тариқасида ишлаб чиқармоқда, бу машиналар келгуси йилдан бошлаб кўплаб ишлаб чиқарилади.

Ўртоқ Радкевич кенгаш қатнашчиларини тўрт қаторли осма машина яратиш устида олиб борилаётган ишлар билан ҳам таништиради. Бу машина — энг рационал ва иқтисодий жиҳатдан самарали бўлади. Чунки ҳозир ғўзани парвариш қилиш соҳасидаги ҳамма асосий ишларни тўрт қаторли агрегатлар бажараётган бўлса, ҳосилни икки қаторли агрегатлар териб олмоқда. Энг мураккаб давр ҳисобланган терим палласида ишдаги тиғизликни йўқотиш нақадар муҳим аҳамиятга эга эканлиги равшандир.

Оғир қўл меҳнатидан батамом қутулиб олишда пахтакорларга энг қисқа муддат ичида кўмаклашиш учун конструкторлар, саноат ходимлари бутун куч-қувватларини сарфламоқдалар. Лекин машиналарни яратиш—ишнинг ярми, холос. Ана шу машиналардан тўғри фойдаланишни билиб олиш ҳам керак. Шу нуқтаи назардан қараганда, баъзи хўжаликларни жуда қаттиқ танқид қилса арзийди. Яқинда конструкторлар осма пахта териш машиналаридан қандай фойдаланилаётганини текшириб кўришди. Натижада кўп жойларда машиналарнинг қаровсиз ётганлиги, машиналарни ишлатиш ва асрашда энг оддий қоидаларга риоя қилинмаётганлиги маълум бўлди. Ёш механизаторларнинг вазифаси — техникага бепарволик билан қараш ҳолларига йўл қўймасликдан иборат. Машина ўзини севган, парвариш қилаётган кишигагина яхши хизмат кўрсатади.

Коммунистик партия, деб таъкидлайди ўз нутқида Сирдарё областидаги «Малик» совхози комплекс механизация бригадасининг бошлиғи **Ж. Кўчиев,** пахтакорлар олдига кўпроқ арзон пахта етиштиришдан иборат шарафли ва масъулиятли вазифани қўймоқда. Пахтачиликдаги ҳамма ишларни комплекс механизациялаштириш ва химиялаштириш бу ишда ҳал қилувчи роль ўйнайди.

Мен раҳбарлик қилаётган бригада мана шу муҳим вазифани бажаришда маълум ютуқларга эришди. Биз ўтган йили 140 гектар ернинг ҳар гектаридан 38 центнердан пахта олдик. Давлатга пахта топшириш плани муддатидан анча олдин бажарилди. 90 процентдан кўпроқ ҳосил машиналарда териб олинди.

Мен тажриба тариқасида чиқарилган тўрт қаторли «Пахтакор» машинасида ишлашга мушарраф бўлдим. Шу машина ёрдами билан уч юз тоннадан кўпроқ «оқ олтин» тердим. Бир центнер пахта таннархи кескин камайди. Комплекс механизация ана шундай фойда етказмоқда! Бу йил биз бригададаги кишилар сонини икки баравар камайтирсак ҳам, бу нарса ишимизга таъсир қилмади. Бутун ҳосилни машиналарда териб оламиз.

КОМСОМОЛЛАРГА ХОС ҒАЙРАТ БИЛАН ИШЛАЙЛИК

Совет кишилари КПСС Программасида чизиб берилган буюк режаларни амалга ошириб, коммунистик жамиятни комил ишонч билан қурмоқдалар. Коммунизм даврида яшайдиган ёшларимиз кекса авлод билан қўлни-қўлга бериб бормоқда. Бас, шундай экан, жонажон партиямиз биздан талаб қилаётганидек, ғайрат билан ишлайверайлик!—деди кенгаш минбарига чиқиб Қозоғистон ССР Чимкент область Сариоғоч ишлаб чиқариш бошқармасидаги Ленин номли совхозининг звено бошлиғи **Ойша Турмонова.**

Бригадамиздаги ёшлар синчков, сабот-матонатли кишилардир. Уларга билим бериб, мўл ҳосил етиштириш йўлини кўрсатиб қўйсангиз, тоғларни талқон қилиб ташлашади, табиатдан мурувват кутиб ўтирмай муваффақият қозониш мумкинлигини исботлаб беришади, — дейди Арманистон ССР Эчмиадзин ишлаб чиқариш бошқармасидаги Ленин номли колхоз бригада бошлиғи **Г. Мамиканян.** — Бу йил биз чигитни қаторлаб экиш усулидан воз кечдик. Фақат квадрат-уялаб экилган далаларимизда мўл ҳосил етиштиб келинмоқда. Бригада кузда давлатга камида 200 тонна «оқ олтин» беради.

Тожикистон ССР Регар ишлаб чиқариш бошқармасидаги Калинин номли колхознинг бригада бошлиғи **Ш. Расулов** ўзи раҳбарлик қилаётган комсомол-ёшлардан иборат комплекс механизация бригадаси 60 гектар майдоннинг ҳар гектаридан давлатга 36 центнердан пахта бериш, ҳар центнер пахта таннархини 11 сўмга келтириш мажбуриятини олганлигини айтади. Расуловнинг ўзи мавсумда камида 180 тонна пахтани машинада териш мажбуриятини олмоқда. Ғўзалар икки томонлама яхши ишланди, уч марта озиқлантирилди. Ҳосилнинг кўриниши қувонтирмоқда, ҳар туп ғўзада 12-13 тадан бўлиқ кўсак бор.

Ўтган мавсумда ўз машинам билан 150 тонна пахта терган бўлсам, дейди Озарбайжон ССР Имишли ишлаб чиқариш бошқармасидаги 5- совхоз механик-ҳайдовчиси **Д. Ўжагкулиева,** бу йил терадиган пахтам 180 тоннадан кам бўлмайди. Мана шу мавсумда биз «С-47-27» нав пахтани машина теримига ғоят мослаштириб ўстирдик. Ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда 25 центнер «оқ олтин» ҳосили оламиз, деб ҳозирнинг ўзидаёқ дадил айта олишимиз мумкин.

Мен дугоналарим билан мактабда ўқиб юрган пайтларимдаёқ ўқувчиларнинг ишлаб чиқариш бригадасида пахта етиштира бошлаган эдим, деб хотирлайди Қорақалпоғистондаги «Шуманай» совхозидан келган механик-ҳайдовчи **А. Мўлдошева.** Далада ишлаш бизга жуда ёқиб қолди, шунинг учун мактаб билан хайрлашиш вақти келганда, биз, мактабни тамомлаб чиқаётган 52 ўқувчининг ҳаммаси механизаторлик касбини эгаллаб, жонажон совхозимизда қолиб ишлашга қатъий қарор қилдик. Бу йил бўз ерларни ўзлаштиришдек оғир ишга қўл урдик. Роса қийналдик, лекин қийинчиликларни енга олмасак, комсомол бўла олармидик. Хийла вақтгача ерни қондириб суғора олмадик, шунинг орқасида экиш кечикиб кетди. Аммо, биз бир қадам ҳам орқага чекинмаймиз, ўз мажбуриятимизни шараф билан бажариш учун ҳамма чораларни кўрамиз.

Хоразм комсомол-ёшлари, дейди область комсомол комитетининг секретари **Г. К. Ҳожиева,** пахта далаларида баланд руҳ билан меҳнат қилмоқдалар. Улар бу йил ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда 32 центнердан пахта олиш, ҳосилнинг учдан бир қисмини, яъни 100 минг тоннасини машиналарда териш ҳақидаги юксак мажбуриятни бажариш учун ёшлик ғайрати билан курашмоқдалар. Ҳозир Хоразмда ажойиб механизатор кадрлар ўсиб етишди. Пахтачилик комплекс механизация йўлига мустаҳкам тушиб олмоқда. Шу йилнинг ўзида колхозларда 450 қиз механизаторлик касбини эгаллаб олди. Уларнинг аксарияти «зангори кема»ларни бошқаради.

Ҳозир ҳосил учун курашнинг якунловчи босқичи бошланди. Пахта далаларида қизғин меҳнат тўхтагани йўқ, культивация ўтказиб турилибди, сувчилар жонбозлик билан ишламоқдалар. Хоразм бу йил кузда 100 минг тонна пахтани машинада териб беради!

Озарбайжон комсомол ташкилоти, дейди Озарбайжон ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари **С. Саилов,** комсомол ва ёшларни республика қишлоқ хўжалиги экономикасида энг муҳим ўринда турган пахта ҳосилдорлигини оширишга сафарбар этмоқда. Бизнинг пахта далаларимизда комсомол-ёшлардан иборат 1.205 коллектив, шу жумладан гектар бошига 25 центнердан «оқ олтин» олиш учун курашаётган 517 та комплекс механизация бригадаси меҳнат қилмоқда. Ёш механизаторлар 30 минг тонна пахтани машинада териб оладилар.

Илғор хўжаликлар ва энг яхши механик-ҳайдовчиларнинг тажрибаси пахта териш техникасидан фойдаланиш ва комплекс механизациялаштиришни яхшилаш соҳасида ғоят катта имкониятлар ва резервлар борлигидан далолат бериб турибди. Қишлоқлардаги комсомоллар минерал ва маҳаллий ўғитлардан, техникадан тўғрироқ фойдаланадиган бўлиб қолишди. «Комсомол прожектори» отрядлари техниканинг ремонт қилинишини ва ундан фойдаланилишини, дала ишларининг ўз вақтида ва сифатли ўтказилишини зийраклик билан назорат қилиб турибди. Ёшларга агротехника асосларини ёппасига ўргатиш йўлга қўйилди.

Мамлакатнинг атоқли механизаторларидан В. Тюпко ва Ж. Кўчиев тажрибасини механизаторларга жамоатчилик асосларида ўргатиш кенг авж олдирилди.

Бизнинг бригадамиз аъзолари, деб кенгаш қатнашчиларига ахборот беради Хоразм область, Янгиариқ ишлаб чиқариш бошқармасидаги Аваз Ўтар ўғли номли колхоз комплекс механизация бригадасининг бошлиғи **И. Юсупов,** бу йил ҳар гектар ердан 60 центнердан пахта етиштириш ва териб олишга сўз бердилар. Агротехникага қатъиян риоя қилаётганимиз, минерал ўғитлардан яхши фойдаланаётганимиз натижасида муваффақият қозондик. Культивация билан чеканка ўз вақтида ўтказилди. Ҳозир ҳар туп ғўзада 16 тадан кўсак бор. Ҳосилнинг 80 процентини машиналарда териб оламиз. Мен ўз машинамни аллақачонлар теримга тахт қилиб қўйганман.

Учувчилар, деб механизаторларга мурожаат қилади Граждан ҳаво флоти Ўзбекистон территориал бошқармаси қишлоқ хўжалик авиациясининг самолёт командири **З. З. Мусамуҳамедов,** сизларнинг кўмакдошларингиздирлар. Биз шудгорга ўғит сочиб ва ғўзаларни озиқлантириб бўлганимиздан кейин, пахта ҳосилини ҳашаротлардан ҳимоя қилиш учун ёз бўйи қаттиқ ишладик. Бу йил 3 миллион гектардан кўпроқ ғўзани ва бошқа экинларни дорилаб бердик.

Ҳозир энг масъулиятли давр бошланди. Экипажлар ғўза баргини тўктириб, пахта териш машиналарига кенг йўл очиб қўйиши лозим. Бу йил республика далаларида 400 та самолёт дефолиация ўтказади. Биз, учувчилар шу ишни ўз вақтида ва аъло сифатли бажариш учун ҳамма чораларни кўрамиз. Колхоз ва совхозлардаги комсомол ташилотлари бу ишда бизга кўмакдош бўлмоқлари керак. Ҳозирнинг ўзидаёқ комсомоллар орасидан самолётга дори ортувчи зарбдор бригадалар тузиш, сигнал хизмати группалари ташкил этиш зарур.

«Голодностепстрой»га қарашли 6-совхоз комсомол-ёшлар бригадасининг бошлиғи **Инобат Охунова** кенгаш қатнашчиларини мирзачўллик қўриқ ерликлар номидан табриклайди.

— Бизнинг бригадамиз Мирзачўл ерларида ташкил қилинган совхозда ишламоқда. Мирзачўл совет кишисининг меҳнати билан боғу бўстонга айланиб бормоқда. Ўтган йили биз 146 гектар ернинг ҳар гектаридан 31 центнердан «оқ олтин» ундирган эдик. Бу йил ундан ҳам кўпроқ хирмон кўтаришни мўлжаллаб турибмиз. Мен ўз опам Турсуной Охуновани социалистик мусобақага чақирмоқчиман ва машинада 200 тонна пахта териш мажбуриятини оламан.

Менинг Ўзбекистон комсомол Марказий Комитетига бир илтимосим ҳам бор. Бизнинг қўриқ ерларга қизлар кўпроқ юборилса. Бизда иш ҳаммага етиб ортади, иш бўлганида ҳам кишини мароқлантирадиган ишдир.

Қирғизистон ССР Ленин ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Коммунизм» колхозининг механик-ҳайдовчиси **М. Эргашев,** Тожикистон ССР Регар районидаги Маяковский номли мактаб ўқувчиси **С. Бўтаева,** Ўзбекистон ССР Сирдарё областидаги «Голодностепстрой»га қарашли 6-совхоз комсомол-ёшлар комплекс механизация бригадасининг бошлиғи **Қ. Абдураззоқов,** Ўзбекистон ССР Сурхондарё область «Янгиобод» совхозининг комсомол-ёшлар бригадаси бошлиғи **Г. Хайруллина,** Туркманистон ССРдаги «Байрамали» совхози 3-ёшлар бўлимининг бошқарувчиси **О. Отажоновлар** ўз нутқларида техниканинг жиловини қўлида маҳкам ушлаб турган қишлоқ комсомолларининг шонли ишлари, ўзларининг планлари ва орзулари, ёш пахтакорларнинг дўстлиги ва бир-бирига ёрдами ҳақида гапирдилар.

ТЕХНИКАНИ КОСМОНАВТЛАР СЕВГАН КАБИ СЕВИНГИЗ

Биринчи совет космонавти, Совет Иттифоқи Қаҳрамони **Ю. А. Гагарин** минбарга яқинлашганида, залда гулдурос қарсаклар янграб кетади.

Азиз ўртоқлар! — деб мурожаат қилади фазони забт этган шонли баҳодир кенгаш қатнашчиларига қараб. — Космик кемаларнинг капитанларидан «зангори кема»ларнинг капитанларига салом топширишдек катта, ғоят фахрли топшириқни адо этиш имкониятига эга бўлганлигим билан бахтиёрман.

Шундай муҳим ва диққатга сазовор масалаларни муҳокама қилаётган кенгашда қатнашаётганлигимдан ғоят хурсанд бўлдим. Кеча бу ерда гапирилган, бугун жаранглаб эшитилган нутқларга қисқача баҳо берадиган бўлсак, шуни айтиш керакки, далаларда ишлаётган ёш меҳнаткашларнинг иложи борича кўпроқ пахта олайлик, ҳосилни иложи борича яхшироқ ва тўғрироқ териб олайлик, мамлакатга кўпроқ «оқ олтин» берайлик, деган иштиёқи бу нутқларнинг ҳаммасида акс этиб турди.

Бу ерда техника ҳақида кўп гапирилди. Шундай бўлиши ҳам жуда табиийдир, чунки бу ерга асосан механизаторлар тўпланишган. Аммо, пахта етиштиришда агротехника ҳам шунчалик ҳал қилувчи роль ўйнашлиги батамом очиқ-ойдин кўриниб турибди. Светлана Жоннёрова бу хусусда тўғри фикрларни айтди. Валентин Тюпко ва бошқа ўртоқлар пахта етиштириш тўғрисидаги кўпгина диққатга сазовор нарсаларни гапириб беришди.

Республикаларнинг вакиллари мана шу кенгаш минбарига чиқиб, юксак мажбуриятларни тилга олишди. Бу мажбуриятларнинг сўзсиз бажарилишига мен ҳам аминман, қатъиян аминман. Бундан ўзгача бўлиши мумкин эмас, чунки бу мажбуриятларни комсомоллар, яъни қалби жўшқин, фикри тийран ҳамда Ватанга яхши хизмат қилиш иштиёқи зўр бўлган кишилар олишди.

Юрий Гагарин бутун умрим энг илғор техника билан боғланган киши бўлганим учун ёш пахтакор-механизаторларга ўртоқларча маслаҳат бермоқчиман, дейди. Энг муҳими техникага меҳр қўйиш, космонавтлар самовий кемаларга қандай ғамхўрлик билан қарасалар, қишлоқ хўжалик машиналарига ҳам ана шундай ғамхўрлик билан қарашдир.

Кенгашда, дейди нотиқ, айрим хўжаликларда техника яхши асралмаётганини кўрсатувчи фактлар келтирилди. Агар машинанинг чанги ва лойи ўз вақтида артиб қўйилмаса, бу—жиноятдир. Агар, масалан, қишлоқ хўжалигига янги техника тайёрлаб бераётган «Ташсельмаш» ишчилари ифлос машинани кўриб қолсалар, ниҳоятда хафа бўлиб, буни ўз меҳнатларига ҳурматсизлик билан қараш, деб баҳолаган бўлур эдилар. Техникага меҳр қўйиш, уни бинога келтирган ишчилар билан конструкторлар меҳнатини қадрлаш керак. Бу — муваффақиятли ишлашнинг зарур шартидир.

Модомики, космик техника тўғрисида гап очган эканман, дейди кулимсираб Юрий Гагарин, энди космонавтларнинг ишлари тўғрисида гапириб бермасам бўлмайдиганга ўхшайди.

Йиғилиш қатнашчилари космонавтларнинг кундалик ишлари тўғрисидаги, улар янги, тағин ҳам шижоаткорона парвозларга қандай ҳозирлик кўраётганликлари, ўз билимларини қандай такомиллаштираётганликлари, кучларини қандай тоблаётганликлари ҳақидаги мароқли ҳикояни сукут сақлаб тинглайдилар.

Шуниси жуда қувончлики, қизларнинг кўпи пахта териш машиналарида ишлаяпти ва ишлаганда ҳам жуда соз ишлаяпти! — дейди Ю. Гагарин. Аёл киши космосга ҳам чиқиб келди. Келажакда «Чайка»нинг жасоратини такрорлайдиган қизларнинг кўп бўлиши шак-шубҳасиздир.

Бошқа ишлар қатори гез орада бизларнинг ҳам қишлоқ хўжалиги билан шуғулланишимизга, ўз дастурхонимиз учун космосда бодринг, карам ва бошқа маҳсулотлар етиштиришни ўрганиб олишимизга тўғри келади. Пахтадан тайёрланадиган маҳсулотлар ҳам кўплаб даркор бўлади. Сизлар бизни бундай маҳсулотлар билан таъминлаб этасизлар, деб ўйлайман, дейди космонавт бутун залнинг қарсаклари остида.

Юрий Гагарин таъкидлаб айтадики, қудратли ракеталарни яратаётган ва уларнинг муваффақиятли парвоз қилишини таъминлаётган барча ишчилар ва мутахассислар қатори космонавтлар ҳам ўзларининг куч-қувватларини Ватан хизматига бағишламоқдалар. Космик фазо инсонга хизмат қилсин, деган мақсадда ўзлаштирилмоқда.

1-Космонавт пировардида, бундай дейди:

— Бу йил ҳосилингиз яхши бўлади, юксак мажбуриятлар олдингиз! Ғайратингиз ҳам жанговар! Сизларга меҳнатда ва шахсий турмушда энг катта ютуқлар тилашимга ижозат бергайсиз!

* * *

Кенгашда ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари **А. И. Камшалов** нутқ сўзлади.

Ёш пахтакор-механизаторлар КПСС Марказий Комитетига, КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. С. Хрушчевга ёзилган хатни гулдурос давомли қарсаклар билан қабул қилдилар.

Кенгаш мамлакатнинг пахтакор республика ва областларидаги барча механизаторларга, бригада бошлиқларига, колхозларнинг, совхозларнинг, ишлаб чиқариш бошқармаларининг, «Сельхозтехника» бирлашмаларининг раҳбарларига, қишлоқ хўжалик мутахассисларига, барча қишлоқ ёшларига қарата Мурожаат қабул қилди.

* * *

Шу куни Ўрта Осиё, Қозоғистон ва Закавказье республикаларидаги илғор пахтакор механизаторлар ва комсомол ходимларидан катта бир группасига ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Комсомолда актив ишлагани учун» значоклари ҳамда ВЛКСМ Марказий Комитетининг Фахрий ёрлиқлари тантанали вазиятда топширилди.

Ю. КУКАРКИН,
Г. ЛИПШИЦ,
Е. МАЙОРОВ.
ЎзТАГ мухбирлари.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Ю. Е. Шенгерга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби» фахрий унвони бериш тўғрисида

Республикада юқори малакали экономистлар тайёрлаш ишидаги хизматлари учун, иқтисод фанлари соҳасидаги самарали тадқиқот ишлари учун иқтисод фанлари доктори, Тошкент халқ хўжалиги институтининг илмий ишлар бўйича проректори Юрий Евгеньевич Шенгерга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси **Е. НАСРИДДИНОВА.**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари **Р. САХИБОЕВ.**

Тошкент шаҳри.
1964 йил 21 август.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

В. С. Гавриловга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан ва техника арбоби» фахрий унвони бериш тўғрисида

Республикада азот саноатининг янги корхоналарини лойиҳалашга раҳбарлик қилиш соҳасидаги кўп йиллик самарали ишлари, химия саноати соҳасида катта илмий тадқиқот ва амалий фаолияти учун Давлат азот саноати институти Чирчиқ филиалининг директори Валентин Сергеевич Гавриловга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан ва техника арбоби» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси **Е. НАСРИДДИНОВА.**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари **Р. САХИБОЕВ.**

Тошкент шаҳри.
1964 йил 21 август.

22 АВГУСТ 1964 ЙИЛ
№ 195 (12.849).

КОЛХОЗ ҚИШЛОҒИНИНГ ИСТИҚБОЛИ

ҚИШЛОҚДА МАДАНИЙ-МАИШИЙ ХИЗМАТНИ ЯХШИЛАЙЛИК!

Серқуёш республикамиз меҳнаткашлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XIII пленуми қарорларини амалга ошириш учун ҳамма жойда ижодий меҳнатни авж олдириб юбордилар. Аҳолининг турмуш маданиятини янада юксалтириш, ўтмиш сарқитларини тугатиш ҳамда меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш юзасидан пленумда кенг муҳокама қилинган масалалар ва ишлаб чиқилган конкрет тадбирлар кишиларимиз қалбидан чуқур жой олди, уларни янгидан-янги зафарлар сари илҳомлантирди, коммунистик келажакни яқинлаштириш йўлида сарфлаётган кучига-куч, ғайратига-ғайрат қўшди.

Пленум қарорларидан илҳомланиб, меҳнаткашларнинг турмуш маданиятини юксалтириш юзасидан катта режалар тузиб, уни амалга ошириш учун сабот-матонат билан курашаётган хўжаликлар бизда кўплаб топилади. Иштихон бошқармасидаги «Халқобод» колхози шулар жумласидандир.

«Халқобод» колхози йилдан-йилга юксалиб бораётган хўжалик. Кейинги учни йил ичида колхоз эришган ажойиб кўрсаткичлар бунинг далилидир.

Хўжаликка ишнинг кўзини билиб, тўғри раҳбарлик қилиш, маблағлардан оқилона фойдаланиш туфайли колхоз экономикаси анча мустаҳкамланди, фойдаланилмай келаётган жуда кўп резервлар ишга солинди. Бунинг натижасида колхоз даромади ортиб, колхозчилар оладиган ҳақ кўпайди. Агар 1960 йили колхознинг умумий даромади 1 миллион 421 минг сўмни ташкил этган бўлса, 1963 йилда 1 миллион 877 минг сўмни ташкил этди. Бу ерда уй-жой ва маданий-маиший бинолар қурилишига эътибор кучайтирилди. Колхоз қишлоғи қиёфасини ўзгартириш, хутор системасини тугатиш юзасидан катта тадбирлар белгиланди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XIII пленумида кўрсатиб ўтилганидек, хутор системаси жамоат ишлаб чиқаришини ривожлантиришга халақит беради, сиёсий-тарбиявий ишларни ташкил этишни ҳамда аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатишни ғоят қийинлаштиради, қишлоқ меҳнаткашларига кундалик ғоявий таъсир кўрсатиб туриш имкони бўлмайди. «Халқобод» колхози правлениеси ва партия ташкилоти пленумнинг ана шу кўрсатмаси асосида колхоз қишлоғини тағин ҳам обод қилиш бош планини яна бир кўздан кечириб чиқди. Бу план 1962 йилдаёқ қабул қилинган эди. Бош планга кўра, ёзги клуб, 2,5 минг точкали электростанция, колхоз правлениесининг янги биноси қурилди, бир қанча артезиан қудуқлари чавланди, колхоз территориясидаги 56 километр узунликдаги йўллар ремонтдан чиқарилди, 100 та сигир ва 600 та чўчқа сиғадиган молхоналар, 20 та машинага мўлжалланган гараж, 50 та трактор сиғадиган парк қурилди.

Колхоз раҳбарлари одамлар ҳақида, колхозчиларнинг эҳтиёжларини қондириш, уларнинг турмушини яхшилаш тўғрисида астойдил ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. Колхоз аъзоларига ҳар йили берилаётган ссудалар ва узоқ муддатли кредитлар бунга мисол бўла олади. Масалан, 1962 йили колхозчиларга уй-жой шароитини яхшилаб олиш учун колхоз ҳисобидан 10 йил муддат билан 32 минг сўм қарз берилди. 1963 йили эса уларга 18 минг сўм, бу йил эса 55 минг сўм ссуда ажратилди. Кейинги уч йил ичида колхозда 71 та уй шу тариқа қуриб битказилди.

Колхозчиларнинг маданий-маиший эҳтиёжларини қондириш, уларнинг билим даражасини ошириш юзасидан ҳам кўпгина ишлар қилинди. Фақат ўтган бир йил ичида «Халқобод» колхозида эллик кишига мўлжалланган ошхона, 500 ўринли ёзги кинотеатр, икки зали ва китоб сақлаш хонаси бўлган типовой кутубхона, учта дала шийпони, бир магазин, 10 та синф хонаси, 37 та мавсумий болалар боғчаси ҳамда яслилари ва бошқа объектлар қурилиб, фойдаланишга топширилди. Колхоз территориясидаги саккизта мактабнинг ҳаммасида ҳозир машғулотлар бир сменада олиб борилялти.

Бу қулайликлар колхоз аъзоларининг фидокорона меҳнатдан сўнг маданий дам олиши, ҳордиқ чиқариши, билим савиясини кенгайтириши, бўш вақтдан унумли фойдаланиши учун кенг имконият яратмоқда. Шу сабабли ҳам колхозда ишлаб чиқариш кўрсаткичлари юқори бўлаётир, колхозчиларнинг меҳнатга бўлган муҳаббати ортаётир.

Колхозда коммунистик меҳнат ҳаракати кенг қулоч ёйган. Бу ҳаракатда жуда кўп колхоз аъзолари актив иштирок этмоқдалар ва улар меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш намуналарини кўрсатмоқдалар.

Колхоз бошланғич партия ташкилоти коммунистик меҳнат ҳаракатига доим бошчилик қилмоқда ва уни уюштирмоқда. Ҳозирнинг ўзида «Халқобод» колхозида олтита бригада коммунистик меҳнат ҳаракатида қатнашяпти. Бу бригадаларда 346 киши бор. Ўртоқ Б. Очилов бошчилигидаги биринчи бригада, ўртоқ С. Султонов раҳбарлик қилаётган ўн иккинчи бригада аъзолари эришаётган муваффақиятлар айниқса диққатга сазовордир.

Колхозда сиёсий-тарбиявий ишлар ҳам яхши йўлга қўйилган. Колхоз партия ташкилоти омма орасида олиб бориладиган сиёсий-тарбиявий ишларни тобора такомиллаштириш, унинг янги-янги формаларини қидириб топиш ва турмушга татбиқ этишга алоҳида эътибор бермоқда. Колхозда ҳар ойда икки марта радиолекторий ўтказилади. Махсус тузилган лекторлар группаси колхозчилар ўртасида ғоявий-тарбиявий ҳамда тушунтириш ишлари олиб боришда дуруст намуна кўрсатяпти. Бу группа составида 36 лектор ва сиёсий докладчи бор. 130 агитатор қилаётган ишлар ҳам мақтовга лойиқ.

Сиёсий-оқартув тўгаракларини кўпайтириш ва уларда олиб бориладиган машғулотлар савиясини ошириш учун ҳам колхоз бошланғич партия ташкилоти ғамхўрлик қилиб келмоқда. Бундай тўгаракалар сони ҳозир 11 тага етди. Уларда 275 колхозчи таълим оляпти. Буларнинг кўпчилиги коммунист ва комсомоллардир.

Колхозда ташкил қилинган хотин-қизлар советининг фаолияти ҳам диққатга сазовордир. Бу советга ўртоқ Х. Жалилова раислик қилади. Колхоздаги хотин-қизларни жамоат ишларига жалб этишда советнинг роли катта. Бу хилдаги советлар колхоз территориясидаги барча мактабларда ҳам ташкил қилинган бўлиб, улар маҳаллий миллат қизлари ўртасида таълим-тарбия ишларини намунали йўлга қўйишга яқиндан ёрдам бераётир.

«Халқобод» колхозининг правлениеси ва бошланғич партия ташкилоти колхоз қишлоғини тағин ҳам ободонлаштириш, колхозчилар фаровонлигини ошириш, уларнинг турмуш маданиятини юксалтириш тадбирларини кўрмоқда. Уч йил ичида колхоз аъзолари учун икки юзта уй-жой биноси қурилади. Колхоздаги еттита хутор ўрнига ҳамма қулайликларга эга бўлган, обод посёлкалар вужудга келади. Колхознинг ажралмас фонди ҳисобидан ҳар бир колхоз аъзосига ўн йил муддат билан бир минг сўм миқдорида кредит берилади.

Шу йилнинг охиригача 100 тонна ғалла сиғадиган склад, автомат тарози, «Арча» усулида сут соғадиган ферма ва бошқалар қурилади. Барча чорвачилик фермалари тўла электрлаштирилади. Уй-жой бинолари олдига, йўл ёқаларига 500 минг туп мевали ва манзарали дарахт кўчатлари ўтқазилади.

1965 йилда марказий посёлкада 12 километр узунликдаги водопровод линияси қурилади. 1966 йилга келиб эса канализация қурилиши юзасидан барча ишлар тўла тугалланади. 1964—65 йиллар ичида 30 километр узунликдаги йўллар қурилиб, шағал тўкилади. 1966 йилга қадар марказий посёлкадаги барча йўлларга асфальт ётқизилади.

Ишлаб чиқилган тадбирларда аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатиш масаласига ҳам кенг ўрин берилган. Масалан, келаси йили икки қаватли маданий хизмат кўрсатиш комбинати биноси қурилади. Унда кийим-кечак тикиш хонаси, пойафзал ва мебель ремонт қиладиган махсус бўлимлар, радио ва телевизор устахонаси ва бошқа хил маданий-маиший хизмат кўрсатиш бўлимлари ташкил қилинади. Комбинатнинг иккинчи қавати эса колхоз меҳмонхонасига айлантирилади.

Бундан ташқари, колхозда 1964—1967 йиллар мобайнида 500 ўринли типовой мактаб-интернат, 200 ўринли болалар боғчаси, 150 ўринли болалар яслиси, 16 та дала шийпони ва уларда мавсумий яслилар, 200 бола дам оладиган пионер лагери, ҳар бири 250 ўринли иккита ёзги кинотеатр майдончаси, олти гектар майдонда истироҳат парки, новвойхона, кир ювиш хоналари, 30 ўринли дам олиш уйи, туғруқхона ва бошқа жуда кўп бинолар қурилади.

Буларнинг барчаси колхозчиларнинг турмушини янада фаровон қилишга, колхоз қишлоғи қиёфасини тубдан ўзгартиришга, одамларнинг билим доирасини кенгайтиришга, коммунистик мўл-кўлчиликка муносиб ҳисса қўшишга олиб келади.

«Халқобод» колхозининг правлениеси ва бошланғич партия ташкилоти ишлаб чиққан тадбирлар чиндан ҳам ибратли ва кенг оммалаштиришга лойиқдир.

Т. РАСУЛОВ.

Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Қизил Октябрь» колхозининг коммунист Саодат Турдиалиева бошлиқ бригадасида пахтадан мўл ҳосил етиштирилмоқда. Суратда: бригада бошлиғи Саодат Турдиалиева ва илғор механизатор Алман Турғунбоев ўртоқлар.

Т. Розиқов фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ВА ФАН

ПАХТАЧИЛИГИМИЗ ИСТИҚБОЛИ

Ҳозирги кунда илм-фан ишлаб чиқаришнинг яқин келажакдаги вазифалари билан шуғулланмоқда. Қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш ва электрлаштириш Ўрта Осиё илмий-тадқиқот институтида ўтказилган конференциянинг руҳини ҳам илмий тафаккурни ривожлантиришнинг ана шу энг характерли хусусияти белгилаб берди. Суғориладиган деҳқончилиги бўлган ҳамма республикаларнинг олимлари бу конференцияда қатнашмоқ учун Янгийўлга тўпланишди.

Олимлар саксондан ортиқ доклад тинглаган бўлсалар, шу докладларнинг ҳар қайсисида шундай карта тилга олиндики, пахтачиликда ва суғориладиган деҳқончиликнинг бошқа тармоқларида техникани тараққий эттиришнинг асосий йўлларини шу картага қараб билиб олиш мумкин. Унга истиқболли технология картаси, деб ном берилган. У 1964 — 1970 йилларга мўлжалланган. Картанинг асосий координатлари қуйидагилардан иборат:

— меҳнат унумдорлигини икки ярим баравар ошириш,

— ҳар центнер пахтани етиштиришга сарфланадиган меҳнатни тўрт баравар камайтириш,

— пахта ҳосилдорлигини 27 центнергача чиқариш.

Бу кўрсаткичлар бутун совет пахтачилигининг алоҳида хусусияти бўлади. Лекин энг муҳими шуки, бу мақсадга бирон мўъжизакор техника ёрдамида эмас, балки саноатимиз ҳозирнинг ўзида ишлаб чиқараётган ёки ўзлаштираётган машиналардан, шунингдек ишлаб чиқаришда тажриба қилиб кўрилган механизмлардан кенг фойдаланиш асосида эришилади.

Конференция қатнашчилари картани кенгроқ «ёзиб қўйгач», истиқбол уфқларини муфассалроқ кўра олдилар. Истиқболли схема «оқ олтин» етиштириш ва теришга таaллуқли ўн тўққизта ишдан ўн олтитасини тўла механизациялаштиришни кўзда тутади. Ҳамма майдонларнинг етмиш процентида ҳосил машиналарда териб олинади. Уяларни ростлаб қўйиш ва уялар атрофидаги ўтларни юлиб ташлашгина қўлда бажарилади.

Технология картасига қандай тупроқ-иқлим шароитида бўлишидан қатъи назар, ҳар бир хўжаликнинг амал қилиши мажбурий эмас, албатта. Карта суғориладиган деҳқончиликнинг турли зоналарига мўлжаллаб тузилган. Ҳар қайси зонада сув қанча талаб қилинишига қараб тупроқни тайёрлаш ва ўғит солишнинг ҳар хил усуллари тавсия этилади.

Лекин бир шартни бажариш ҳамма хўжаликлар учун қонун бўлади: у ҳам бўлса, ҳамма асосий ишларни оптимал муддатларда бажаришдир. Масалан, чигит экишга кўпи билан беш кун, пахтани машинада теришга ўн икки кун ажратилади.

Хўш, бундан буён пахтачиликда техникани тараққий эттириш йўллари нималардан иборат бўлади? Институт ходимлари туза бошлаган янги карта бу саволга жавоб беради. Суғориладиган деҳқончилиги бўлган ҳамма республикаларнинг олимлари уларга бу ишда яхши кўмакдош ва маслаҳатгўй бўлмоқдалар. Улар машиналарнинг истиқболли системасини ҳамда пахта ва бошқа экинлар етиштиришнинг поток усулидаги технологиясини ишлаб чиқиш проблемаларини конференцияда чуқур ва атрофлича муҳокама қилдилар.

Олимлар қандай воситалар билан бегона ўтларни йўқотишни, экинзорларни суғоришни ва машина теримидан кейин пайкалларни тозалашни тўла механизациялаштириш мумкинлиги, машиналарнинг иш унумини оширишга қандай қилиб эришиш кераклиги, келажакда пахтачиликнинг энергетика базаси қандай бўлиши лозимлиги ҳақидаги ўз фикрларини баён қилдилар. Чопиқ агрегатларининг тезлигини ва қамраш кенглигини оширишга, чигитни кенг қаторлаб экишга катта эътибор берилди.

Конференция қатнашчилари келажак ҳақидаги ўз фикрларини ҳозирги замон фанининг энг янги ютуқлари билан асослаб бердилар. Улар пахтачиликдаги турли-туман ишларни кенг автоматлаштириш, машиналарни сезгир фотоэлементлар ёрдамида ғўзани «кўриб» турадиган қилиш тўғрисида худди энг реал иш тўғрисида гапирган сингари гапирдилар.

Конференция кун тартибидаги проблемаларни муҳокама қилиш вақтида химиянинг ғоят бой имкониятлари биринчи ўринда турди, албатта. КПСС Марказий Комитети декабрь ва февраль Пленумларининг қарорлари қишлоқ хўжалигида химияга кенг йўл очиб берди. Жумладан, гербицидлардан фойдаланиш соҳасидаги ишларни кучайтириш, уруғликни чиришдан ҳамда ноқулай об-ҳаво ва тупроқ шароитида касалликдан асрайдиган силлиқ полимер плёнкаларга ўраб қўйиш усулларини қидириб топиш тадбирлари белгиланди.

Конференция уч кун давом этди. Унинг якунловчи ялпи мажлисида СССР «Госземводхоз»и ҳузуридаги Ўрта Осиё Пахтачилик давлат комитети раисининг биринчи ўринбосари Н. М. Мангутов нутқ сўзлади.

Конференция қатнашчилари пахта, шоли, маккажўхори, беда, каноп ва бошқа экинларни етиштиришда ишлатиладиган энг янги машина ва механизмларнинг катта виставкасини кўздан кечирдилар. Кўпгина агрегатлар ишлаб турган ҳолатда кўрсатилди. Виставкани кўздан кечиришда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Президиумининг аъзолари В. А. Карлов, Р. Қурбонов, Р. Н. Нишонов, Н. Ж. Худойбердиев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат Қ. Муртазоев, Тошкент қишлоқ область партия комитетининг биринчи секретари М. Абдураззоқов қатнашдилар.

Конференция иши тамом бўлгандан кейин, унинг қатнашчилари 20 августда Мирзачўл қўриқ ерларидаги хўжаликларда бўлдилар. (ЎзТАГ).

ЖУРНАЛЛАРНИНГ ЯНГИ СОНЛАРИДА

«ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИ»

Журналнинг август сони босмадан чиқди. У «Халқ бахт-саодати—партия ва давлат учун олий қонун» сарлавҳали бош мақола билан очилади.

Бу сонда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Рашидовнинг «Коммунистик қурилиш ва турмуш маданияти» сарлавҳали мақоласи, «Адабиёт ва санъатда догматизм ҳамда вулгарлаштиришга қарши» сарлавҳали редакцион мақола, Ўзбекистон КП Марказий Комитети идеология бўлими мудирининг ўринбосари В. Сизранцевнинг «Умумхалқ Ленин университети» сарлавҳали мақоласини ўқиш мумкин.

«Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 40 йиллиги олдидан» рубрикаси остида иқтисод фанлари кандидати К. Лапкиннинг «Қишлоқ хўжалигини социалистик ривожлантириш йўлида», Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш министри Б. Маъзумовнинг «Ўзбекистон ССРда соғлиқни сақлаш—социализмнинг буюк ғалабаларидан бири», Т. Пидаевнинг «Коллектив пропагандист, агитатор ва омманинг ташкилотчиси», Х. Шукурованинг «Ўзбекистоннинг халқаро маданий алоқалари» сарлавҳали материаллари ҳам журнал саҳифасидан ўрин олган.

«Коммунистик қурилишнинг зарбдор фронти» бўлимида В. Венгрескийнинг «Ихтисослаштириш—қишлоқ хўжалигини интенсивлаштиришнинг муҳим шарти», Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари Д. Ёдгоровнинг «Гектаридан 100 центнердан дон етиштириш—новаторларнинг марраси» сарлавҳали мақолалари бор.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ДА БОСИЛГАНДАН КЕЙИН

«ҲИСОБИНИ БИЛМАГАН ҲАМЁНИДАН АЙРИЛАР»

«Совет Ўзбекистони» газетасининг шу йил 13 июнь сонида босилган юқоридаги сарлавҳали мақолада Қорақалпоғистон АССРдаги айрим саноат корхоналари, жумладан Чимбой пахта тозалаш заводидаги жиддий нуқсонлар танқид қилинган эди.

Ўрта Осиё иқтисодий райони Пахта тозалаш саноати бош бошқармасидан танқидий мақолага олинган жавоб хатида бундай дейилади:

«Ҳисобини билмаган — ҳамёнидан айрилар» сарлавҳали танқидий мақола Чимбой пахта тозалаш заводи ишчилари, хизматчилари ва инженер-техник ходимлари орасида муҳокама қилиниб, унда келтирилган фактлар тўғри деб топилди. Ўтган йилги пахтани қабул қилиш ва сақлашда қўпол хатоларга йўл қўйгани учун Чимбой пахта тозалаш заводининг директори С. Қиличев вазифасидан олиб ташланди. Калинин пахта қабул қилиш пунктининг мудири Исматуллаев ишдан бўшатилиб, жиноий жавобгарликка тортилди. Барча пахта тозалаш заводлари ва пунктларида 1964 йил пахта ҳосилини қабул қилишга тайёргарлик ишлари қизитиб юборилди.

«ҲИСОР ҚЎЙЛАРИ ҚАНИ?»

Сурхондарё область партия комитети «Совет Ўзбекистони» газетасининг шу йил 10 июль сонида босилган юқоридаги сарлавҳали танқидий мақола муносабати билан редакцияга қуйидагиларни хабар қилди.

«Ҳисор қўйлари қани?» сарлавҳали танқидий мақолада келтирилган фактлар тўғрилиги эътироф этилди. Область партия комитети Ҳисор қўйлари зотини яхшилаш ва сонини кўпайтириш тадбирларини белгилади. Областда ихтисослаштирилган иккита йирик Ҳисор қўйлари совхози ташкил қилинди. Шўрчи ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Ўзбекистон» колхози ва 8 колхоз қўйчилик фермалари заминида ташкил топган «Ўзбекистон» совхози, Сариосиё ишлаб чиқариш бошқармасидаги 5 колхоз қўйчилик фермалари заминида ташкил қилинган «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» совхози Ҳисор қўйларини кўпайтириш ва маҳсулдорлигини ошириш билан шуғулланади.

Ҳозир янги совхозларга мутахассис — раҳбар кадрлар танлаш, уларни ҳал қилувчи участкаларга тўғри жойлаштириш ва бошқа ташкилий ишлар олиб борилялти. Янги совхозлар колхозлардан қўйларни қабул қилиб олди. «Ўзбекистон» совхозида ишлаб чиқариш бошқармалари чорвачилик мутахассисларининг семинари ўтказилиб, Ҳисор қўйлари наслини яхшилаш масаласи муҳокама қилинди. Ҳисор қўйларини саралаб, наслдор совлиқлардан махсус отарлар тузишга киришилди.

ПРОПАГАНДИСТЛАРНИНГ ЁЗГИ ЎҚУВИ

Республика партия ташкилотлари партия маорифи шохобчасида янги ўқув йилига тайёргарлик кўриб, пропагандист кадрларнинг ғоявий-назарий савияси ва маҳоратини янада ошириш учун ёзги мавсумдан фойдаланмоқдалар. Бу йил пропагандист кадрларни қайта тайёрлаш соҳасида кенг кўламда иш олиб борилмоқда. Партия комитетлари ҳузурида ташкил қилинган курсларда 20 мингдан кўпроқ пропагандист ўз билимини оширмоқда.

Социалистик саноат корхоналари экономикасини, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши экономикаси ва уни ташкил қилишни, КПСС тарихини ва маркса-ленинча фалсафани ўрганиш бўйича назарий семинарларнинг раҳбарларидан икки минг киши Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузурида ташкил қилинган курсларда 20 августда машғулотларга киришди.

Машғулотларни олимлар, раҳбар партия ва совет ходимлари ўтказмоқдалар. Иқтисод фанлари доктори О. М. Аминов «Коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш—коммунизм қурилишида асосий иқтисодий вазифа» деган темада лекция ўқиди. Ўрта Осиё қишлоқ хўжалик экономикаси ва уни ташкил қилиш илмий-тадқиқот институти директорининг ўринбосари Т. Тиллаев коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришда социалистик қишлоқ хўжалиги қандай роль ўйнаётганлиги ҳақида, 1964—1970 йилларда Ўзбекистонда социалистик қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўллари ҳақида гапириб берди. В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети КПСС тарихи кафедрасининг мудири Ю. Иброҳимов «КПСС тарихи—маркса-ленинча фаннинг таркибий қисми» деган темада лекция ўқиди. Тошкент алоқа институти фалсафа кафедрасининг доценти С. Я. Свирский «Материянинг структураси ва тузилиши тўғрисида ҳозирги замон табиий-илмий тушунчалар» деган темада доклад қилди.

Курсдаги машғулот етти кун давом этади. Шу вақт ичида пропагандистлар коммунистик қурилиш назарияси ва практикаси тўғрисида лекциялар тинглайдилар, сиёсий машғулотларга раҳбарлик қилиш тажрибаси билан ўртоқлашадилар. Улар саноат корхоналарига ва колхозларга экскурсия қиладилар.

(ЎзТАГ).

ТАЙЁРГАРЛИК СУСТ

Хоразм областида мактабларни ремонт қилиш, янги бинолар қуриш ишлари қониқарсиз бораётир. Бу ўқув йилида область мактабларида 95.600 бола ўқийди. Бунинг учун 29 та янги мактаб биноси қурилиши, 143 мактаб капитал ва 235 мактаб эса жорий ремонтдан чиқарилиши керак. Аммо янги мактаблар қурилиши ниҳоятда ёмон аҳволда.

Шовот районида мавжуд 79 мактабдан ҳозиргача биттаси ҳам ремонтдан чиқмаган. Районда янги мактаблар қурилиши ҳам суст боряпти. «Коммунизм» колхозида 320 болага мўлжалланган янги мактаб биноси қурилиб, фойдаланишга топшириш планлаштирилган эди. Ҳолбуки, бу мактаб биносини қуришга ҳалигача киришилмаган.

Хева район колхозларида ҳам янги мактаблар, ўқув устахоналари, хўжалик бинолари, физкультура, спорт майдончалари қуриш ва уларни жиҳозлаш ишлари пайсалга солинмоқда. «Москва», «Ленинизм» колхозларида бу йил 8 йиллик мактаб бинолари қурилиб ишга туширилиши керак. Аммо, бу колхозларнинг раҳбарлари ва колхозлараро қурилиш ташкилотининг айби билан ҳалигача қурилиш ишлари бошланмаган. Гурлан районида 44 мактабни жорий, 12 мактабни капитал ремонт қилиш кўзда тутилган эди. Лекин, 9 та мактабда ремонт тугалланиб, қолганларида иш ҳамон суст.

Областнинг Янгиариқ, Гурлан, Ҳазорасп районларида ўқувчиларни ўқув қуроллари ва дарсликлар билан таъминлаш соҳасида жиддий нуқсонларга йўл қўйилмоқда.

Р. ОТАЕВ,
С. ИБРОҲИМОВ.

ҲОСИЛНИ ТЕЗ ЕТИЛТИРАЙЛИК

(ХАТЛАРГА ОБЗОР)

Сахий куз яқинлашиб келмоқда. Ҳадемай «оқ олтин» хирмонлари кўкка бўй чўза бошлайди. Ҳозир эса пахтакорлар ана шу улкан хирмонга барака киритиш, яъни ҳосилга ҳосил қўшиш учун тинмай меҳнат қилмоқдалар.

Ям-яшил ғўзалар худди денгиз каби чайқалади. Культиватор осган тракторлар эса денгизда сузиб бораётган кемаларни эслатади. Бу — Киров ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Партия XX съезди» совхозининг биринчи бўлимига қарашли учинчи бригада ерларидир. Янги ерлар ўзлаштирилиб, 1947 йилда қишлоқ хўжалик оборотига киритилгандан буён учинчи бригада бу ерлардан мўл ҳосил олиб келмоқда. Масалан, 1962 йилда гектаридан 28 центнердан, 1963 йилда 32 центнердан ҳосил олинди. Маҳсулот таннархи жиҳатидан эса бригада «Малик» совхозининг Жавод Кўчиев бошлиқ бригадасига етиб олди. Бу йил бригада аъзолари 220 гектар майдондан янада мўл ҳосил олиш учун курашмоқдалар. Шунинг учун ҳам улар август июль ойи каби мўл ҳосил тўплашда зарбдор ой бўлиши керак, деб шу кунларда ҳам ғўза парваришини сира бўшаштирмай давом эттирмоқдалар. «Машъал пахтакорлар, — деб ёзади бу ҳақда хабар юборган ўртоқ Д. Мадиёров, — ҳар бир центнер пахтанинг таннархини 10 сўмга туширишга аҳд қилганлар».

Гулистон бошқармасидаги «Октябрь» колхозида, «Мирзачўл» совхозининг иккинчи бўлимида, Жиззах бошқармасидаги Ленин номли колхозда, Оққўрғондаги 2- «Оққўрғон» совхозининг тўртинчи бўлимида ҳам иш ана шундай кетаётганлиги тўғрисида М. Номуродов, А. Умиров, Э. Мирзаев ва Ю. Абдуалимов ўртоқлар хабар ёзиб юборганлар.

— Юбилей хирмонининг баракали бўлиши учун шу кунларда жон куйдириб меҳнат қилмоқ керак, — дейди Пастдарғом бошқармасидаги «Комсомол» колхозининг бригадири Норой Ҳамдамова. Ўртоқ Ҳамдамова бошлиқ бригадада республика ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллиги шарафига социалистик мусобақа авж олиб кетди. Бригада аъзолари гектаридан 35 центнердан хирмон кўтариш учун ғайрат билан ишлаб, ҳозиргача ҳар бир туп ғўзада 8-10 тадан кўсак тўпланишини таъминладилар.

Пойариқ бошқармасидаги Димитров номли, Норпой бошқармасидаги «Правда», Олтиариқдаги «Қизил Ўзбекистон» колхозларида, Киров бошқармасидаги Киров номли совхознинг «Комсомол» бўлимида ҳам дала ишлари мусобақа асосида олиб борилмоқда. Пахтакорлар ўз сўзларининг устидан чиқиш учун мўл ҳосил тўплаш йўлида барча имкониятлардан фойдаланмоқдалар. Б. Имомов, А. Маҳмудов, З. Калонов, Т. Отажонов, М. Раҳимов ўртоқлар ана шу ҳақда хабар ёзиб юборганлар.

Пахтакорларнинг шу кундаги муҳим вазифаларидан бири ҳосилни тез етилтириб олишдир. Москва ишлаб чиқариш бошқармасидаги Свердлов номли колхознинг миришкорлари ҳосилни тез етилтириш учун зовурларни тозалаб қўйиш, ғўзани шамоллатиб туриш керак, деб ҳисоблайдилар. Шунинг учун ҳам далаларда иш қизғин боряпти. О. Акрамқулов, С. Ҳаққулов каби механизаторлар кунига 5-6 гектар ердаги ғўза қатор ораларини ишламоқдалар. Андижон бошқармасидаги «Октябрь» колхозининг Мирзанодир Каримов бошлиқ бригадаси аъзолари эса чигит униб чиққандан буён ғўзани сифатли парвариш қилаётганликлари туфайли мўл ҳосил тўплашга муваффақ бўлдилар. Ҳозир бригадада пахта очила бошлади. Наманган бошқармасидаги «Қизил байроқ», «Ленинград» колхозларида ҳам ҳосилни тез етилтириш учун парвариш қизғин давом эттирилмоқда. М. Жорқинбоев, А. Абдулаҳадов, М. Шамсиддинов ва Д. Орифбоев ўртоқлар юборган хабарларида ана шу колхозлар меҳнаткашларининг ғайрат ва шижоати тараннум этилади.

Бухоро областидан Х. Қобилов, И. Хожиев, З. Шамсиев, З. Саъдиев, Н. Камолов, Р. Гадоймуродов, А. Омбонов, Қашқадарё областидан Х. Ҳақбердиев, Н. Суяров, Б. Қурбонов, Сурхондарё областидан Н. Аллаёров, Р. Бойтуллаев, Х. Алламуродов ўртоқлар юборган хабарларда ҳам колхоз ва совхозларда августнинг ҳар бир куни ғанимат ҳисобланиб ҳосилга ҳосил қўшилаётгани маълум қилинади.

Ҳазорасп бошқармасидаги «Коммунизм» колхозида ғўзага «шарбат» суви бериш давом эттирилаётганлиги тўғрисида ўртоқ Ж. Раззоқов хабар юборган бўлса, Ш. Ҳусенбоев, А. Ўрозметов ўртоқлар Тўрткўл ва Амударё бошқармаларидаги ўнлаб бригадалар юбилей йилида гектаридан 50 центнердан «оқ олтин» етиштириш учун курашаётганлигини маълум қиладилар.

Норпой бошқармасидаги «Пахтакор» колхозининг коммунистик меҳнат коллективи номини олиш учун курашаётган Ойзода Дўстматова бошлиқ бригадаси аъзолари 154 гектар майдоннинг 100 гектарини машина теримига ажратганлар. Бу майдонларда ғўза серҳосил бўлиб ривожланмоқда. Ойзода опанинг ўзи машинада 100 тонна пахта теришга аҳд қилди.

— Бригада аъзолари, — деб ёзади бу ҳақда хабар юборган ўртоқ А. Эшмуродов, — гектаридан 40 центнердан хирмон кўтариб, республикамиз тўйига туҳфа қиладилар.

Москва бошқармасидаги «Москва» колхози аъзолари машина теримига 450 гектар пахта майдонини ажратганлар. Бу ерларда бегона ўтнинг бўлмаслиги учун яна икки марта ўтоқ қилинади. Колхознинг механик-ҳайдовчилари мавсумда 150 тоннадан ва ундан ҳам ошириб пахта теришга аҳд қилдилар. Бу ҳақда ўртоқ М. Раҳимов хабар ёзиб юборган.

Ҳосилнинг тез етилишини таъминлаш учун ғўза парваришини сира бўшаштирмай давом эттираётган колхозчилар ва совхоз ишчилари бу билан кўсакка-кўсак қўшмоқдалар. Кам ҳосил ғўзаларни пахта теримига қадар парвариш қилайлик, ҳар бир пайкалда мўл ҳосил тўплансин, «оқ олтин» хирмонлари кўкка бўй чўзсин.

ЖОНАЖОН ВАТАНИМИЗДА

БИРИНЧИ БЎЛИБ

МАМЛАКАТДА ЭНГ ЭСКИ НЕФТЬ КОРХОНАСИ БЎЛГАН «ЛЕНИННЕФТЬ» БОШҚАРМАСИ ПРОХОДКАЧИЛАРИ ЙИЛ БОШИДАН БЕРИ 75 ТА ҚУДУҚ ПАРМАЛАДИЛАР. УЛАР ОЗАРБАЙЖОН ПАРМАЛАШ КОРХОНАЛАРИ ОРАСИДА БИРИНЧИ БЎЛИБ 8 ОЙЛИК ТОПШИРИҚНИ БАЖАРДИЛАР.

ЯНА ИККИТА ЦЕХ ҚУРИЛАДИ

Бошқирдистон химия саноати ўсмоқда. Стерлитамоқдаги йирик химия заводи маҳсулот бера бошлади. Дастлабки тонна каустик сода ва суюқ хлор ҳозирдаёқ заказчиларга жўнатилди. Каустик сода ва хлор цехларининг лойиҳадаги қувватини 7 ноябрда ўзлаштириш, 20 декабрда эса яна иккита цехни қуриб битказиш белгиланган.

ХОТИРА ЗНАЧОГИ

Қозоғистон Компартияси Марказий Комитети, республика Министрлар Совети ва Касаба союзлари совети Қўриқ ўлкасида мўл ҳосилни йиғиштириш арафасида «Қўриқдаги ўнинчи ҳосилни йиғиштириб олиш қатнашчисига» деган кўкракка тақиладиган янги хотира значогини таъсис этдилар. Бу значок—Қозоғистон қўриғидаги шу йилги ўрим-йиғимнинг тенгдоши. Илғор механизаторлар, бригадирлар, хўжалик раҳбарлари ва Қозоғистон ғалласи учун кураш қатнашчиларининг меҳнати ана шу значок билан тақдирланади.

ҲАР ЙИЛИ 52 МИЛЛИОН НУСХА

БЕЛОРУССИЯДА ЭНГ ЙИРИК ЯКУБ КОЛАС НОМЛИ ПОЛИГРАФИЯ КОМБИНАТИ ЛОЙИҲАДАГИ ҚУВВАТИГА МУДДАТИДАН БИР ЙИЛ ИЛГАРИ ЕТИБ ОЛДИ. КОРХОНА ҲАР ЙИЛИ ЮЗЛАБ МИЛЛИОН ЛИСТ ҚОРА ВА РАНГЛИ БОСМА МАҲСУЛОТИ ИШЛАБ ЧИҚАРМОҚДА. ЭНДИ КОМБИНАТ МАШИНАЛАРИДАН ҲАР ЙИЛИ 52 МИЛЛИОН НУСХА КИТОБ БОСИБ ЧИҚАРИЛАДИ. МАМЛАКАТДАГИ 10 ТА НАШРИЕТНИНГ МАҲСУЛОТИГА ШУ КОРХОНА МАРКАСИ ҚЎЙИЛАДИ.

КОММУНИСТИК МЕҲНАТ КОРХОНАСИДА

Баглейскдаги коммунистик меҳнат корхонаси номини олган кокс-химия заводида (Днепропетровск области) ўтган ўқув йилига якун ясалди. Корхонада кадрларни тайёрлаш иши цехларда ишлаб чиқилган етти йиллик план асосида олиб борилмоқда. Планда етти йиллик охирига бориб ҳар тўрт коксхимиячининг бири инженер ёки техник дипломини олиши, ҳамма ишчилар эса завод мактабларида ўқиши кўзда тутилган эди. Бу план беш йилда бажарилди.

ТЕЛЕВИЗИОН МАЧТА

Могилевда 350 метр баландликдаги (Париждаги Эйфел минорасидан 50 метр баланд) телевизион мачта монтаж қилина бошлади. Бу универсал баҳодир мачтанинг ташқи томонида Москва телевидениесининг биринчи программасини ва Минск телестудияси программаларини қабул қилиш учун иккита антенна, маҳаллий кўчма телевидение студиясининг қабул ойнаси ва иккита ультра қисқа тўлқинли антенна ўрнатилади.

(ТАСС).

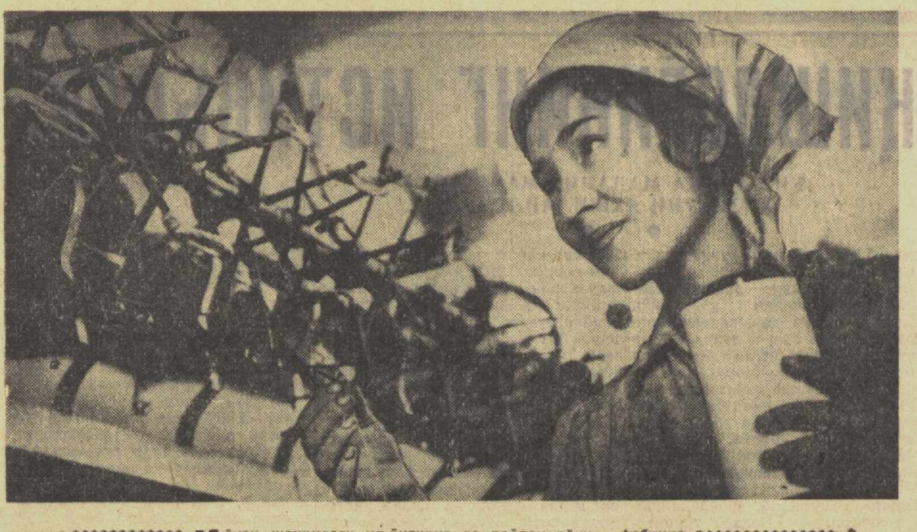

Қўқон шаҳридаги ип-йигирув ва пайпоқ тўқув фабрикасининг коллективи Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллиги шарафига социалистик мусобақани қизитиб ишламоқда. Эргашой Содиқова ана шу коллективнинг илғор ишчиларидан ҳисобланади. У юбилей вахтасида туриб ишлаб, кундалик топшириқларни доимо ошириб бажармоқда. Суратда ўртоқ Э. Содиқова иш устида.

А. Тўраев фотоси.

АРКТИКАГА БИРИНЧИ САМОЛЁТ УЧИБ БОРГАНИГА 50 ЙИЛ БЎЛДИ

ЛЕНИНГРАД. (ТАСС мухбири). Арктика ҳавзасидаги ҳаво бўшлиғига самолёт биринчи марта учиб борганига 21 августда 50 йил тўлди. Рус авиациясининг офицери Иван Нагурский 1914 йил 21 августда ана шу самолётни бошқарган эди. Довюрак учувчи август ойининг охиригача Арктика осмонига самолётда яна бир неча марта бориб келган эди.

И. Нагурский Арктикада йўқолиб қолган лейтенант Г. Седов бошлиқ машҳур қутб экспедициясини қидириш мақсадида учган эди. Гарчи экспедицияни топишга эриша олмаган бўлса-да, И. Нагурскийнинг учишлари катта аҳамиятга эга бўлди. У, Арктика соҳилининг талайгина қисмини ва Шимолий муз океанидаги баъзи оролларни биринчи марта осмонда учиб юриб текширди, учиш қандай шароитда ўтишини тасвирлаб берди. У, Арктикани ўрганиш ва ўзлаштиришда авиация жуда катта роль ўйнайди, деб башорат қилди.

Арктика ва Антарктика музейида Чекка шимолни тадқиқ қилиш ва ўзлаштириш тарихидан ҳикоя қилувчи ёдгорликлар ва ҳужжатли материаллар жуда кўп. Шулар орасида Арктикага дастлабки марта учиш вақтида олинган фотосуратлар ва маршрут карталари ҳам сақланиб қолган.

КЕНГ ЭКРАНЛИ КИНОТЕАТР

НУКУС, («Совет Ўзбекистони» мухбиридан). Мўйноқ саноат ишлаб чиқариш бошқармаси марказида кенг экранли «Спутник» кинотеатри биноси қурилиб, фойдаланишга топширилди.

ОБ-ҲАВО

Ўзбекистонда август ойининг ўрталари жуда иссиқ бўлиб, ҳаво ҳарорати 35-40 даражага етди. Бухоро ва Қорақалпоғистоннинг дашт районларида эса ҳаво ҳарорати 42-44 даража бўлди. Бундай қуруқ, иссиқ ҳаво Ўрта Осиёга Арабистон ва Туркия чўлларидан келди.

СССРнинг Европа қисмида ва Украинада шу кунларда ҳаво нам, салқин бўлиб, Ўрта Осиё иқлимига таъсир кўрсата бошлади. 17 август куни Ўрта Осиёнинг шарқи-жанубида ҳаво салқин бўлиб ҳаво ҳарорати 10-12 даражага тушиб қолди.

Яқин орада ёғингарчилик бўлмаслиги, 24 августгача республикамизда ҳавонинг совуши кутилади. Ҳарорат кечалари 13-18 (айрим районларда 11-12), кундуз кунлари эса 28-33, жанубда 33-35 даража бўлади.

В. ДЕВЧЕНКО,
Бош инженер-синоптик.

Қўриқ ерда касалхона стационарлари

Қарши даштидаги Қизилоёқ ва Толимаржон посёлкаларида энг янги медицина ускуналари, зарур дори-дармонлар билан таъминланган касалхона стационарлари ишга тушди.

Қўриқ ердаги биринчи врач Омон Аъзамов бундай дейди:

— Беморлар мунтазам қабул қилина бошланди. Тўғрисини айтганда, иш оз, чунки қўриқ ерликлар соғлом одамлар. Қарши даштини забт этувчиларни профилактика мақсадида текшириш учун канал трассасига бориб турамиз.

(ЎзТАГ).

ХАТЛАРДАН САТРЛАР

САМАРҚАНД. Иштихон бошқармасидаги «Халқобод» колхози қишлоқлари кундан-кун обод ва кўркам бўлиб бормоқда. Ўтган йили колхозчилар учун ўнлаб уй-жой бинолари қурилган эди. Бу йил 50 дан ортиқ бино ҳамда 200 ўринли болалар боғчаси қад кўтармоқда.

М. ХИТОЕВ.

АНДИЖОН. Марҳамат бошқармасидаги «Победа» колхозининг 6-бригада қарнялари яхши ташаббус бошладилар. Улар бў швақтларида ким янги иморат бошласа ёрдам қўлларини чўзадилар. Ҳозир ўнга яқин колхозчининг уйи ана шундай хашар йўли билан қад кўтарди.

Т. АҲМАДАЛИЕВ.

ФАРҒОНА. Киров бошқармасидаги Томоша қишлоғида 100 га яқин хонадон янги уй-жойга кўчиб чиқди.

Э. МУЛЛАЕВ.

ТОШКЕНТ. Чилонзорнинг 10-секторида Тошкент уйсозлик комбинатининг 1-монтаж бошқармасига қарашли А. М. Зотов бошлиқ қурувчилар бригадаси суръатни кун сайин оширмоқдалар. 9 та йирик панелли уй қуриб битказилди. Улар яна 167 квартирали уй-жой биносини тез кунда қуриб тамомлашга бел боғлаганлар.

Т. ПУЛАТОВ.

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИДА

ДАШТДА МАГАЗИН

ЯККАБОҒ. Район матлубот жамияти Карл Маркс номли совхознинг энг узоқ дашт участкасида янги магазин очди.

ЯНГИ ТУҒРУҚХОНА

ШАҲРИСАБЗ. Мироқи қишлоқ советида янги туғруқхона қурилиб, ишга туширилди.

3 ЙИЛЛИК ЕМ-ХАШАК

ҚАРШИ. Бошқармадаги «Нишон», «Қорақум» совхозлари чорвадорлари 3 йиллик план миқдорида ем-хашак жамғардилар.

50 ЎРИНЛИ КАСАЛХОНА

ҒУЗОР. Ленин номли колхозда 50 ўринли касалхона ишга туширилди.

50 ЖОЙДА СОТУВЧИСИЗ МАГАЗИН

БЕШКЕНТ. Матлубот жамияти «Москва» колхозида 6 та кўчма автолавка, 50 жойда сотувчисиз магазин очди.

Ҳ. ИКРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг махсус мухбири.

КИТОБ БОЗОРИ

Кеча республика Қўғирчоқ театри ёнидаги боғда катта китоб бозори очилди. Бозорда 10 дан ортиқ янги «Чайка» типидаги киоскалар ўрнатилган. Бу ерда истаган адабиётларни топасиз.

Китоб савдоси қизғин.

Ҳ. ҚОДИРОВ.

ОЛАМ ЯНГИЛИКЛАРИ

ЧЕХОСЛОВАКИЯ Н. С. ХРУШЧЕВНИ КУТМОҚДА

ПРАГА, 20 август. ТАСС мухбири И. МАСЛЕННИКОВ хабар беради: Социалистик Чехословакия КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев бошлиқ партия-ҳукумат делегациясини энг азиз меҳмонлар ва яқин биродарлардек кутиб олишга ҳозирлик кўрмоқда. «Хуш келибсиз! Биз азиз совет меҳмонларини биродарлардек кутиб оламиз» — деган сўзларни Прагадаги заводлар ва институтларда, Словакиядаги қишлоқ хўжалик кооперативларида, Острава ва Карвиндаги кончилик районларида, республиканинг ҳамма қисмида эшитиш мумкин. Ҳеч шубҳа йўқки, ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг Чехословакияга қиладиган сафари, совет ва чехословак партия ва давлат арбобларининг музокаралари ва учрашувлари ғоят катта сиёсий аҳамиятга эга бўлган воқеа бўлажак, деди мухбирингиз билан суҳбатда атоқли чехословак олими, академик Йозеф Мацек. Сафар ва музокаралар халқларимиз ва давлатларимизнинг, партияларимиз ва бутун социалистик мамлакатлар ҳамдўстлигининг бирлигини янада мустаҳкамлашга хизмат қилади. Социализм кучларининг бирлиги эса муваффақиятли суратда олға қараб боришнинг гаровидир.

Чехословак халқи, деб таъкидлади Я. Мацек, Никита Сергеевич Хрушчевни содиқ ленинчи, тинчлик, коммунизм, ер юзидаги ҳамма одамлар дўстлиги ва бахт-саодати учун изчил ва толмас курашчи деб билади ва севади. У — бузилмас дўстлигимизнинг оташин курашчисидир. Шу сабабдан, чехлар билан словаклар унга қизғин миннатдорчилик ва ёппасига ҳурмат билдирмоқдалар.

Шу нарса чуқур символик аҳамиятга эгаки, совет делегацияси Словакия миллий қўзғолонининг 20 йиллиги муносабати билан ўтказиладиган тантаналарда қатнашади. Мен тарихчи бўлганим учун ана шу қўзғолонга ёрдам уюштиришда КПСС, Н. С. Хрушчевнинг роли ғоят катта бўлганини айниқса яхши биламан. Никита Сергеевич Чехословакияда фашист босқинчиларга қарши партизанлар ҳаракатини авж олдириш тўғрисида ниҳоятда ғамхўрлик қилган эди. Жумладан, иккинчи жаҳон уруши вақтида Н. С. Хрушчевнинг Клемент Готвальд билан олиб борган ёзишмаси шундан далолат бериб турибди. Чехословакия фанлар академиясининг тарих институти бу ёзишмани нашрга тайёрлади.

Совет меҳмонлари сафар вақтида шу нарсага яна бир марта ишонч ҳосил қила оладиларки, Словакия қўзғолонининг қатнашчилари қайси идеаллар учун курашган бўлсалар, бутун Чехословакияда бу идеаллар тантана қилди.

Улуғ Ленин мамлакатининг вакиллари азиз меҳмонларимиз бўладиган улуғ байрамимиз кунларида «Совет Иттифоқи билан мангу биргамиз!» — деган умуммиллий шиоримизнинг янада кучли равишда жаранглаши шак-шубҳасиздир.

КОНГОГА ҚАРШИ ИҒВОГАРЛИКЛАР ДАВОМ ЭТМОҚДА

БРАЗЗАВИЛЬ. 19 август. (ТАСС). Конго (Браззавиль) миллий радиоси Леопольдвилга Америка ҳарбий самолётлари, парашютчилар ва қурол-яроғ юборилаётганлигини шарҳлаб, Америка қўшинлари Конгодаги БМТ қўшинларининг ўрнини олаётгайлиги аён, деб таъкидлади. Конго ҳукумати (Браззавиль), деб уқтириб ўтади радио, «Чомбе иттифоқчилари»ни ўз территориясида жойлашган шаҳарларга келиб, бу ерда Миллий озодлик кенгашининг ҳеч қандай машқ базалари йўқлигига ишонч ҳосил қилишга таклиф этади. Бундай базалар «Чомбенинг хаёлидагина» бор.

Маълумки, Чомбе ҳукумати бу қўшни мамлакатда ана шундай «базалар мавжуд» деган даъволари билан жаҳон жамоатчилигининг фикрини АҚШ ва Бельгиянинг қўзғолончилар ҳаракатини бостириш мақсадида Конго (Леопольдвиль) ички ишларига аралашишни тобора кенгайтираётганлигидан четга тортишга уринмоқда.

БУКАВУДА КЎЧА ЖАНГЛАРИ

ПАРИЖ. 20 август. (ТАСС). Гастон Сумиало раҳбарлигидаги қўзғолончиларнинг қуролли отрядлари қаттиқ жанглардан сўнг кеча-кундузи Конгодаги Киву вилоятининг пойтахти, Конгонинг шарқи қисмидаги йирик саноат ва савдо маркази — Букаву шаҳрига бостириб кирганлар.

Франс Пресс агентлиги мухбирининг хабар беришича, шаҳарда қаттиқ кўча жанглари олиб борилмоқда. Қўзғолончилар Киву пойтахтини батамом эгалладиларми, йўқми, буниси ҳали аниқ маълум эмас. Жанглар вақтида Букаву атрофидаги электростанция ишдан чиқарилиб, шаҳар электр қувватидан маҳрум бўлиб қолган. «Европалик аҳолига ёрдам кўрсатиш» баҳонаси билан Леопольдвилдан Букавуга шошилинч суратда Америка самолётлари юборилган.

ПРЕЗИДЕНТ МАКАРИОСНИНГ АЙТГАНЛАРИ

НИКОЗИЯ, 20 август. ТАСС мухбири **Н. Семёнов** хабар беради: Кипр Республикасининг президенти архиепископ Макариос кеча ТАСС мухбири билан суҳбатлашди. Шу йил август ойида Кипр территориясида содир бўлган қайғули воқеалар тўғрисида гапириб, Кипр Республикасининг президенти архиепископ Макариос бундай деди: мен, аввало, шу нарсани тамомила қатъият билан уқтириб айтишим керакки, греклар томонининг турк қишлоқларига ҳужум қиламиз, деган ҳеч қандай нияти йўқ эди ва греклар томони биринчи бўлиб ўт очгани ҳам йўқ.

5 августга келганда Мансура районида қуйидаги аҳвол содир бўлди: турк исёнчилари ана шу районга йирик ҳарбий кучларни тўпладилар, улар орасида бевосита Туркиядан келган солдат ва офицерлар кўп эди. Исёнчиларнинг қўлида кўп миқдорда қурол-яроғлар мавжуд бўлиб, бу қурол-яроғлар оролнинг ғарби-шимолий қисмидаги портлар орқали Туркиядан келтирилган эди. Куролли исёнчилар, деб сўзини давом эттирди Макариос, Мансура районидаги ҳамма энг қулай тепаликларни ўз қўлида ушлаб турди, улар ана шу тепаликлардан грек қишлоқларини муттасил ўққа тута берди. Экстремистлар оролнинг ғарби-шимолий ва ғарбий районларидаги аҳоли яшайдиган бир қанча муҳим пунктларни бир-бири билан боғловчи йўлни ҳам ўз контроли остидан чиқармади. Исёнчилар истеҳком бўлиш жиҳатидан шу районда яхши жиҳозланган энг қулай Лоровуно тепалигини ишғол қилиб, ана шу ердан туташ йўлларга ва аҳоли яшайдиган пунктларга қарата ўт очди. Республика ҳукумати бу таянч пунктларининг ҳаммасини бўшатиб қўйишни исёнчилардан талаб қилди. Бироқ, турклар томони бу талабни рад этди. Биз шу масалани БМТнинг Кипрдаги қўшинлари штаби олдига қўйишга мажбур бўлдик. Штабнинг исёнчилар ўз қўшинларини олиб кетсин, деган илтимосига ҳам кескин рад жавоби берилди. 5 августда ана шу районга миллий гвардия қўшинлари юборилди, бу қўшинлар туркларнинг таянч пунктларини қуршаб олди ва қамалга солиб қўйди.

8 август кунининг иккинчи ярмида исёнчилар Анқара билан радио орқали гаплашиб олганларидан кейин, деди сўнгра Макариос, Туркия самолётлари грекларнинг Коккина яқинидаги позицияларини бомбардимон қилди, ваҳолонки, ҳукумат қўшинлари 8 августдан бошлаб ҳамма жойда уруш ҳаракатларини тўхтатган эди. Туркия самолётлари 9 августда яна қароқчиларча ҳужум бошлаб, аҳоли яшайдиган Пахиамос, Пингения, Катопиргос, Полис ва Панопиргос пунктларини даҳшатли равишда бомбардимон қилди ва ўққа тутди. Самолётлар, ҳатто 10 август эрталаб ҳам Полис районини пулемётлардан ўққа тутишни давом эттирди. Шундай бомбардимон қилиш оқибатлари ҳақиқатан ҳам даҳшатли бўлди.

Менинг ўзим, деди Макариос, ана шу районларга бориб, напалм бомбаси куйдириб, кул қилиб юборган одамларни кўрдим, бу одамларнинг, ҳатто номларини аниқлаб бўлмайди. Мен Помосдаги госпиталнинг харобаларини кўрдим. Госпиталь ходимларидан биронтаси ҳам тирик қолмаган. Бу жиноятларнинг ҳаммаси Хавфсизлик Кенгаши ҳар иккала томонни уруш ҳаракатларини тўхтатишга даъват этгандан кейин қилинди.

"Кипр ўт ичида" ёниб турган кунларда Хавфсизлик Кенгашининг ишига келганда, шуни айтишим керакки, АҚШ ва Англия вакиллари Кипрдаги ёнғинни тезроқ ўчиришга асло ёрдам бермайдиган позицияда турдилар. АҚШнинг Хавфсизлик Кенгашидаги вакили Стивенсон Кипр масаласини ҳал қилишга ҳаддан ташқари кўп вақт сарф бўлди, деган гапни айтишни ҳатто ўзига эп кўрди.

Қўлимизга тушган ҳужжатлардан ҳозир маълум бўлишича, деб сўзини давом эттирди президент, исёнчилар республикага қарши кенгроқ кўламда тажовуз қилишга аллақачонлар тайёргарлик кўра бошлаган бўлса ҳам, лекин бу тайёргарлик 1 августда Денктош (турклар яширин ташкилотининг раҳбари. — **ТАСС мухбирининг эслатмаси**) Кипрга келгандан кейин кучлироқ тус ола бошлаган. Денктош 4 августда яширин суратда республика пойтахти Никозияга ҳам келиб кетган. Яна шу факт ҳам эътиборни ўзига тортадики, Мансура районида кўп миқдорда қўлга туширилган қурол-яроғлар билан анжомлар НАТОга қарашлидир.

Ҳозирги вақтда Кипрдаги вазият бирмунча тартибга тушиб қолди, деди пировардида Макариос. Бироқ, агрессиянинг такрорланиш хавфи ҳали тўла барҳам топгани йўқ. Кипр халқи ўз ватанини бутун куч-қуввати ва воситалари билан ҳимоя қилишга аввалгидек қамарбаста бўлиб турибди. Биз Кипр халқи душманларининг ҳар қандай дағдағаси, иғвоси ва тазйиқи қаршисида ҳеч қачон тиз чўкмаймиз. Биз Кипр учун оғир келган мана шу кунларда ўзимизни қўллаб-қувватлаган ҳамма мамлакатларга ғоят қизғин миннатдорчилик туйғуларини изҳор қиламиз. Биз Кипр Республикасини ва унинг халқини ҳимоя қилиш соҳасида кўрган ҳамма кескин чоралари учун Совет Иттифоқидан ва бош министр Хрушчевдан айниқса миннатдормиз.

ГРЕЦИЯНИНГ НОРОЗИЛИГИ

ПАРИЖ. 20 август. (ТАСС). Кеча Туркия самолётлари Грециянинг Родос ва Самос ороллари устида учиб юрганлигига қарши Греция ҳукумати Бирлашган Миллатлар Ташкилотига ва НАТО раҳбарларига норозилик билдирди, деб хабар беради Франс Пресс агентлигининг мухбири Афинадан.

ЭЪЛОНЛАР. ТОМОШАЛАР.

РАДИО

22 АВГУСТДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6.15 — Тонги концерт. 7.45 — Музикали танаффус. 8.25 — Тинчлик ва дўстлик қўшиқлари. 9.25 — Рақс куйлари. 9.50 — Тожик тилида «Республика пахта далаларида» деган эшиттириш. 10.30 — СССР халқларининг куйлари. 11.15 — «Фан оламида» (ўзб.). 11.25 — Б. Гиенко асарлари. 12.15 — Реклама ва эълонлар. 12.30 — «Жаҳон халқларининг куйлари» циклидан Югославия қўшиқлари ва рақслари. 12.50 — «Ўтмиш кунлар» (рус). 13.30 — «Сўз—дўстларимизга». 16.00 — Ёшлар учун музикали эшиттириш. 17.20 — Уйғур куйлари. 18.00 — Халқ куйлари. 18.30 — Рус тилида қўшиқ ўргатилади. 19.20 — Озарбайжон артистларининг концерти. 20.00 — Ёш пахтакор-механизаторлар Бутуниттифоқ слёти қатнашчилари ҳикоя қилади (ўзб.). 20.15 — Эстрада-рақс концерти. 21.15 — «Хўш келибсиз, дўстлар» деган адабий-музикали эшиттириш. 22.00 — «Дунё воқеалари» (ўзб.). 22.10 — Талабларга мувофиқ концерт. 23.10 — Дам олиш кечаси.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

22 АВГУСТДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **Уйлаб топ.** 18.30 — **Бу уйчада ким туради?** (мультипликацион фильм). 18.50 — **Концерт** (ТуркВО штаби духовой оркестри ижросида). 19.25 — **Телевизион янгиликлар.** 19.45 — **Чет эл кинохроникаси.** 19.55 — **Король Королю** (кинокомедия).

Ўзбек тилида: 21.30 — М. Жалолиддинова. **Иложим қанча?** (телевизион театр). 22.00 — **Телевизион янгиликлар.** 22.20 — **Концерт.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА—22/VIII да **Чио-Чио-Сан**, 23/VIII да кундуз **Боғчасарой фонтани.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 22/VIII да **Ишқинг билан**, 23/VIII да **Жон қизлар.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — **Ғалиасқар Камол номли Ленин орденли Татар давлат академик театрининг гастроллари** — 22/VIII да **Чотқилар («Учқунлар»)**. 23/VIII да **Тонг отганда**. 22/VIII да спектакль кеч соат 8 яримда, қолган кунларда кеч 8 да бошланади. Билетлар концерт зали кассасида ва район кассаларида сотилади.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Каро — «ВАТАН», «СПУТНИК», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун). НАВОИЙ номли (эрталаб соат 11-40, кундуз 3-20, кеч 6-40 ва 8 20 минутда). «ЎЗБЕКИСТОН» (кеч 8 ва 10 да). «ДРУЖБА» (эрталаб 10, кундуз 12, 2 ва кеч 10 да). «МОСКВА» (кундуз 12, 4 ва кеч 8 да).

Серёжа — «ВАТАН» (эрталаб соат 10 да).

Тудор (1 ва 2-серия) — «МИР» (кундуз ва кечқурун). «ИСКРА» (кеч соат 8-20 минутдан), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб 10 ва кеч 8 да), «ДРУЖБА» (кундуз 4 ва кеч 8 да), «ЮЛДУЗ» (кундуз 5 ва кеч 9 да).

Тақдир ноғоралари — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10, кунуз 1 ярим, 5 ва кеч 10 да).

Роккo ва унинг биродарлари — «ИСКРА» (кеч соат 7 гача).

Қиморхонадаги фирибгарлик — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 2, 4 ва кеч 6 да).

Ишларинг қалай, йигитча? — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Қара, йўл кўринади — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Йўқолган фотография (эрталаб соат 10 да), **Севги кунлари** (кундуз 2, кеч 6 ва 10 да) — «МОСКВА».

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА

23 августда

Катта концерт

Концертда: СССР халқ артистлари **Ҳалима Носирова, Мукаррама Турғунбоева, Галия Измайлова, Саодат Қобилова**, Ўзбекистон ССР халқ артистлари **Карим Зокиров, Саттор Ярашев**, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Жамол Низомхўжаев, Михаил Давидов, Клара Юсупова, Гулнора Маваева, Раҳим Исахўжаев, Авнер Бараев**, солист **Эргаш Йўлдошев** ва халқ чолғу ансамбли қатнашади.

ҲАМЗА НОМЛИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА

1964/65 ЙИЛ ҚИШКИ МАВСУМИНИНГ

ОЧИЛИШИ

22/VIII да — **Мирзо Улуғбек.**
23/VIII да — **Қутлуғ қон.**

Спектакль кеч соат 8 яримда бошланади.

Коллектив бўлиб келиш учун билетларга заявкалар қабул қилинади.

ДАМ ОЛИШ СОАТИНГИЗДА

«ОДРА — 1003»

Поляк олимлари ишлаб чиқариш жараёнларини узоқдан туриб бошқарадиган «Одра — 1003» электрон-ҳисоблаш машинаси ихтиро қилдилар. Янги машина синовдан муваффақиятли ўтди: У 150 километр узоқликдаги металлургия заводида металл кесиш жараёнини назорат қилиб турди. Цехдан телеграф орқали зарур маълумотлар бериб турилди. «Одра» бир минут вақт ичида металл кесишнинг энг яхши усулларини ҳисоблаб бера олади.

АФРИКА «СУЗЯПТИ»

Тинч океани районидаги ҳали жуда кам текширилган жойларда қидирув ишлари олиб борган Британия олимлари шу нарсани аниқладиларки, Аден области қирғоқларида ер одатдагидан 4-5 баравар кўп қизимоқда. Бу — ер остидаги тупроқда актив ўзгаришлар юз бераётганидан далолат беради ва Африка Арабистондан узоқлашиб «сузиб» кетяпти, деган тахминларни тасдиқлайди. Шундай қилиб, жаҳоннинг учинчи қитъаси Арабистон ярим оролидан ҳар йили қарийб бир сантиметр узоқлашиб кетяпти.

МУЗЛАМАЙДИГАН ЙЎЛ

Италияда, Ўрта ер денгизи қирғоқларида қор қалин ёққанда ҳам сира музламайдиган, сирғанчиқ бўлмайдиган автомобиль йўли қурилмоқда. Бунга сабаб нима?

Бунга сабаб шуки, йўлдаги бетонлар остига махсус электр иситгич аппаратлари ўрнатилган. Шу сабабли йўлдаги қор ва ёмғир музламайди.

НИАГАР ШАЛОЛАСИНИНГ ТАҚДИРИ

Эри ва Онтарио кўллари орасидаги Ниагар шалоласи ҳар йили сув оқими томон бир метр орқага силжиб кетяпти. Бу шалола пайдо бўлгандан буён 10 километр орқага сурилиб кетган. Олимларнинг ҳисоб-китоблари бўйича, 20 минг йилдан кейин шалола Эри кўлига яқинлашади ва йўқ бўлиб кетади. Шалола йўқ бўлиши билан кўл ҳам қурийди.

КАРТОШКА ВА НУР

Картошка экилган икки жўяк. Бир жўякдаги ўсимлик жуда яхши ўсган, ям-яшил япроқлари кўзни қувонтиради. Иккинчи жўякдаги экин эса яхши ривожланмаган, япроқлари майда.

Хўш, бу ерда янги сортлар текшириб кўриляптими? Йўқ. Икки жўякка ҳам Приекул навли эрта пишар картошка уруғи экилган. Гап шундаки, бир жўякка уруғ экишдан олдин тупроқ гамма нурлари ва гиббереллин моддаси аралаштирилган суюқлик билан ишланган эди.

Москва областидаги «Коломинский» совхозида Картошка илмий текшириш институти ходимларининг ташаббуси билан икки йилдан буён ана шундай тажрибалар ўтказилмоқда. Нур билан ишланган майдонларнинг ҳар гектаридан бошқа ерлардагига нисбатан 22 центнер кўп ҳосил олинмоқда. Гиббереллин билан ишланган майдонларда эса бунга қўшимча яна 15 центнердан ҳосил олинмоқда. Бу майдонлардаги картошкада крахмал моддаси ҳам кўп.

Картошка ҳосилдорлигини оширишга хизмат қиладиган бу усулни қўлланиш учун кўп маблағ сарфланмайди, фойдаси эса катта.

ТЕЛЕГРАФ ЛЕНТАСИДАН

● Занжибар портининг рейдига «Фирюза» деган совет кемаси келиб тўхтади. Кема Совет Иттифоқи томонидан дўстона мамлакатга юборилган турли юкларни олиб келди.

● Теҳронда СССР билан Эрон ўртасида ҳаво алоқаси линиясини ўрнатиш тўғрисида битим имзоланди.

● Шу йил охиригача Кения армиясининг қўмондони лавозимига кениялик тайинланади, деди юстиция ва конституция ишлари министри Том Мбойя. Бу — кадрларни африкалаштириш давомида ўтказилади. Ҳозирги вақтда инглиз генерал-майори Фриленд армия қўмондонидир.

● «Англия флоти учун 20 миллион фунт стерлинглик ракеталар етказиб бериш учун АҚШга заказ берилади» деб ёзади «Дейли мейл» газетаси.

● Мито шаҳридаги (Япония) Америка ҳарбий ҳаво кучлари полигони яқинида 4,5 мингдан кўпроқ киши норозилик митинги ўтказди. Митинг қатнашчилари Япония ҳукумати ва Америка қуролли кучлари қўмондонлигидан полигон учун олинган ерни тезда қайтариб беришни талаб қилдилар.

● АҚШнинг Сайгондаги собиқ элчиси Кэбот Лож Парижга келди. Лож АҚШ президенти Л. Жонсоннинг топшириғига кўра, Ғарбий Европанинг бир қанча мамлакатларига сафар қилиб юрибди, у Американинг Шарқи-Жанубий Осиёдаги сиёсатини изоҳлаб беришни ўз олдига мақсад қилиб қўйган.

● Шарқий Покистонда рўй берган сув тошқини натижасида 10 миллион аҳолиси бўлган катта район зарар кўрди. Баъзи жойларда ҳосилнинг 85 процентчаси нобуд бўлди. Сув тошқини натижасида мамлакат қишлоқ хўжалигига етказилган зарар юз миллион рупий билан баҳоланмоқда.

● Бельгияда сўнгги уч ой ичида 29 та кинотеатр ёпилди. Мамлакатда ҳар йили юзга яқин кинотеатр телевидение билан рақобат қила олмай ёпилмоқда. (ТАСС).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

БИЗНИНГ АДРЕСИМИЗ: «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, 26-УЙ.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 26545. Редактор ўринбосарлари — 27914, 29323. Масъул секретарь — 34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 27283. Партия турмуши — 33469. 27221. Пропаганда — 31226. Саноат, қурилиш ва транспорт — 34780. Совет қурилиши — 33258. Қишлоқ хўжалиги — 27604. Адабиёт ва санъат — 32036, 27221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 34451. Маҳаллий ахборот — 32347. Оммавий ишлар ва хатлар — 29005 33553. Иллюстрация — 34524. Стенографистка — 27343. Эълонлар — 28142. Коммутатор — 30249, 30250, 30251, 30252, 30253, 30254, 30255, 30256, 30257, 30258.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р 11815 ИНДЕКС — 64543. № Б — 195.